Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De eucharistia - Cod. Ettenheim-Münster 284

[S.l.], [17. Jahrh.]

Disputatio II

urn:nbn:de:bsz:31-130002

Visual Library

Disputatio II.
De Missæ Sacrificio.

Nulla unquam gens tam rudis tamque inculta, et barbara fuit, quin DEUM suum, si modo l. fictitium aliquem agnosceret, quodam sacrificio venerare. Sic primus homo Adam, sic ejus filii Abel et Cain, sic Abraham et Isaac sacrificarunt Dno suoque exemplo sacrificandi morem in omnes gentes propagarunt, ut adeo ingens sit pudor et dedecus nunc inter Christianos esse reperire, qui DEO vero sacrificandi ritum negaret, imo dicam sacrilega violentia auferre non verentur, ut post Lutherum sectarii sui ausi sunt, et usque hodie audent, ut l. ex hoc orbi testentur universo suam sectam religione esse sine religione, ipsa etiam gentilitate pauperiorem et deteriorem, utpote quae in se ipsis etiam gentilibus nostro proprio errat dum omne sacrificium negat, non quo nos catholicis sentientes dum secundum Ecclesiae doctrinam in S. Eucharistia sacramentum simul et sacrificium profitemur esse—

quenter, hic de sacrificio Eucharistico, q̄d et missa dicitur agemus, ut autem rem brevius expediamus, unicā quæstionem ponimus qui titulo inscripta

Quæst: una.

De Missæ sacrificio.

Duo in hac quæstione sunt consideranda scilicet 1°. ipsum sacrificium secundum se, et 2°. requisita extrinseca ad sacrificium missæ, ut ceremoniæ, altare, veste, et de defectibus ejus agemus. ergo duos facimus articulos, 1us de sacrificio missæ secundum se, alter de requisitis ac defectibus ejus aget.

Articulus I.

De sacrificio Missæ secundum se, explanato.

Erunt in hoc articulo 5. sectiones: in 1a dicemus quid sit et cur dicatur missa, nec non an sit verum legis gratiæ sacrificium? in 2a. in quonam hoc sacrificium stetur, in quo integraliter consistat? in 3a. quanti valoris sit hoc sacrificium. in 4a.

pro quibus et à quibus illud offerri debeat et possit. in 5.ta quos fructus afferat. hisque et aliae quae incidens dicentur, etiam de stipendio quaedam examinabuntur.

Sectio I.

Quid sit, et cur dicatur Missa, nec non, an sit verum legis gratiae sacrificium?

Suppono 1.o Sacrificium esse actum et quidem proprium virtutis religionis, cuius quidem virtutis religionis finis est proprius homines ordinare ad DEUM ceu primum universi excellentissimum et indefectibile principium, quod nulli alteri virtuti convenit, ipsa enim religio excellentiam DEI suis actibus adoratione et sacrificio speciali quodam modo protestatur, unde ut ait S. D. 2. 2. q. 81. a. 4. manifestum est quod religio est specialis virtus, non tamen est virtus theologica, quia pro obiecto suo non habet ipsum DEUM sub ratione ultimi finis, sed pro obiecto suo habet varios actus cultus Dei, quibus DEI excellentiam et hominis subiectionem protestetur, sed est virtus moralis, cuius ut dicit S. D. ibidem a. 5. est esse circa ea quae sunt ad finem unde religio definiri potest virtus moralis inclinans in cultum et honorem 197.

DEO ut supremo Dno et 1. principio rerum omnium exhibendum: ita ees. dicitur 1.° Virtus: ipsa enim facit bonum habentem et opus ejus bonum reddit quod est virtutis, DEUM ~~item~~ quippe colere et bonum facit, et bonum est, unde rejicitur superstitio et falsa religio, quae etsi DEUM colere intendat aut fingat, quia tamen id agit mediis à DEO rejectis, non facit bonum habentem, nec reddit ejus opus bonum, sed malum et ideo non est virtus, sed potius vitium religioni oppositum. Dicitur 2.° moralis, quia ejus objectum est bonum aliquod creatum scilicet protestatio divinae excellentiae sensibilibus actibus aut certe insensibili mentis affectu. Dicitur 3.° ad cultum et honorem inclinans, quod ~~f~~ quae nota, exprimit finis religionis qui est protestari divinam excellentiam et creaturae subjectionem, unde hoc subeunt vices ~~excelli~~ differentiae sed vero generis: et illud etiam quod dicitur DEO ut supremo Dno, distinguitur religio à virtute pietatis, quae non respicit Dnum DEI, sed principium originis, et hinc DEUM attendit ut patrem universalem, religio verò ipsum respicit ut Dnum.

Supono 2°. qd etsi sacrificiu latig et improprie 198.
noïnari pst, qsq actg etm internq et mentis
in cultu et honorem DEi factq, ut precipue
resignao, oblatio p unde d. psal. ps: 51. dix: sa-
crificiu DEO spus qtribulatq; p etm Rom. 12.
obsecro vos ut exhibeatis corpora vra hostiam
sanctā p nilominq prie sacrificiu ab oibq populis
et gentibq intelligat sensibilis aliqa dnae ex-
cellia et nrae sbtiois protestao, sub qa raoe
qsideratu sacrificiu sm S.Th. 2.2. q. 85. a. 1.
e etm de ipsa lege nae, sic ait S.Th.: sicut
in rebq naalibq naalitr inferiora superioribq
subdunr, ita etm naalis rao dictat hoi sm naale
inclinaoe, ut ei qd e supra hoiem, sbtioe et
honorem exhibeat sm suu mdu: e am mdq
qveniens hoi ut sensibilibq signis utar ad aliqa
exprimenda, qia ex sensibilibq qniõe accipit
et ideo ex naali raoe procedit, qd hoo
qibqdam sensibilibq rebq utar, offerens eas DEO
in signu dbtae sbtiois et honoris sm similitudine
eorum, qi Dnis suis aliqa offerunt in recognioe
Dnii, hoc am ptinat ad raoe sacrificii, et ideo

oblao sacrificii ptinet ad ius naale.
i. S. Th. qd etm suadet ex hoc, qd id in qo conveniunt
oi tempe oes gentes qntumvis rudes et barbaræ
recta dicit ee de iure naæ, atqi honorare
DEUM sacrificiis oi tempe apud oes gentes
erat in usu: ergo. Jam qo sacrificium sic sump-
tū pt dfiniri: oblao externa rei sensibilis p
imutaoe DEO facta in ~~supremi~~ signū
supremi ejus Dnii in cunctas res creatas
et hnæ sbtiois protestationem. ita oes.
Et suadet ejus bonitas ex dictis uno hoc addito
qd oia oium gentium sacrificia fiebant per
aliqam imutaoe rei oblatæ destructioem
ipsius, sanguinis effusioe.
199. Suppono 3o ex S. Th. cit. a. 1o. ad 1. Quod aliqa
in gnli pt de iure naali, qorū dtrnaoes pt
de iure positivo, sicut qd malefactores pu-
niantur ht lex naalis, sd qd tali pæna l. tali
puniantur, e ex cstituoe dna l. hna sicut
dictū in Tr. de Legibus: sile e circa oblaoes
sacrificiū, qæ in gnli pt de lege naali, et
ideo in hoc oes conveniunt qd aliqo sacrificio

DEus sit honorandus, sed determinatio sacrificium est ex institutione humana vel divina, et ideo in hoc differunt populi et gentes; determinatio sacrificii in veteri lege, habetur expressa in Pentateucho aliisque libris, et eamque similitudinem ad sacrificium novae legis ad 4or genera dividuntur. 1o enim erant holocausta, quae offerebantur ad cultum et honorem divinae Maiestatis protestandum, et sic dicitur sacrificium Latreuticum ab adoratione latriae, in qua debitus DEO cultus exhibetur. 2o. Erant sacrificia propitiatoria, quae offerebantur ad impetrandam propitiationem sive remissionem et veniam peccatorum et sic appellatur eodem nomine sacrificium propitiatorium vel etiam satisfactorium expiatorium, quod simul offertur in satisfactionem et expiationem peccatorum. 3o. Erant sacrificia Eucharistica, quae offerebantur ad gratiarum actionem pro beneficiis a DEO receptis. 4o. erant sacrificia impetratoria quae offerebantur ad accipienda et impetranda divina beneficia

Suppono 4o. omnia quae in veteri lege servabantur 2do. figuralia fuisse legis gratiae, proinde et

illius sacrificiis significatum est sacrificium novae legis, quod novae legis sacrificium dividi potest et solet in cruentum et incruentum, cruentum est quod Christus seipsum DEO Patri in ara crucis pro totius mundi salute semel obtulit; incruentum verò est quod velut novi testamenti in ultima coena sub speciebus panis et vini instituit, illudque à sacerdotibus in sui memoria offerri praecepit, dicens: hoc facite in meam commemorationem. Utriusque autem sacrificii cruenti et incruenti exemplum à DEO laudatum in scripturis habemus, cruenti quidem in immolatione reali animalium in sacerdotio Aaron, incruenti verò in oblatione panis et vini in sacerdotio Melchisedech Gen: 14. ubi quod sacrificium dicitur Christo ps: 109. Tu es sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech. De hoc autem Apostolus Hebr: 7. dat clarum testimonium, quod sit sacerdotii Levitici consummativum, et ad illud fundamentum

durans in æternum, ex quo patet quod legis gratiæ sacrificium perenne sit et debeat esse incruentum consistens in oblatione panis et vini secundum ordinem Melchisedech, quæ oblatio Missa dicitur.

Missa autem appellatur, 1. quia derivatur ab Hebraico Misach quod significat oblationem et munus sponte DEO oblatum, 201.
2. quia sumitur pro dimissione populi, adeoque tantundem idem sonat ac dimissio, ex eo forte rei nomen hoc impositum, quia in fine ejus à Diacono populo dicitur: ite missa est, unde etiam S. P. N. Benedictus in sua regula frequenter dicendo et missæ fiant, finem orationes insinuare. 3. Missa dicitur: quia hostia hujus sacrificii fuit ad nos de cœlo missa in redemptione generis humani. 4. quia eadem S. Hostia una cum precibus à sacerdote ad DEUM fusis ad Patrem æternum dimittitur in signum protestationem supremi ejus Dominii, et nostræ submissionis. Vocatur etiam Missa nomine quod Græcis Liturgia, dicitur etiam fractio panis, panis supersubstantialis, Corpus Christi quæ appellationes missam respiciunt velut est sacrificium vel ut est sacramentum. Missa ut sacrificium definiri potest: actio religiosa divinitus instituta

t. qa in signu protestationis supremi Dei dnii
tin oes res creatas vtraq substies [?] gst-
tiarem corporis et sanguinis Dni sub cruente
pro nobis oblati, eadm oblao sub specieb
panis et vini recolij, idemq corpus et
sanguis Dni aeterno pri in iuge sacri-
ficiu incruente sumit. ita ots. et eig
bonitas ptt. Sup. ut gtra Haereticos ostendamg
qd missa sit veru legis grae sacrificium.
Assertio Missa e verum et unicu legis grae
sacrificiu aequivalens oib antiquae legis sa-
crificiis. Est de fide novissime dfrum
in Trid: sess. 22. cp. 9. et Can. 1. ubi si
qis dixerit in missa n offerri DEO veru
et priu sacrificiu, aut qd offerri n
sit ald, qm nobis Chru ad manducandu
dari, anathema sit. Eadm veritas expri-
mij in ipsis Aplum Canonib Can. 3. 8. etg.
Item in Con: Niceno 1. sub Sylvestro Papa;
in Toletano 1. in Antisiodorensi, in Lateran:
in Florent: Antiqissimis Conciliis.

Eadm etm veritas ab oibq Pribq continua tra-
tioe asserta eſt, de qibq prit videri Bel-
larm. li. 1. c. 15. nos ttm assumimq illd D.
Andreae dictu in vita: Ego immaculatu agnu
qotidie in altari sacro, cuiq carnes postqm
ois populq credentium manducarit, agnus
qi immolatq eſt integer pseverat et vivq.
ita ille. Tanta sillt eſt Prum consensus, ut
hoc oium Prum dicto confirmati neqq hae-
reticu Calvini et Lutheri impudentia negare
quit, qae pro sua confusioe compulsa dicit, se
contra auctoritatem oiu reluctari.
Eadem veritatem Bellarminq innumeris scrip-
turae locis ostendit cit. loc. qae etsi clarma sit,
~~tempq~~ ibi videri pnt, unu ttm adduco ex
veteri scriptura, illd scilt Malachiae 1.°
ubi Propheta ait: ab ortu em solis usqe
ad occasum magnu eſt nomen meu in gentibq
et in oi loco sacrificatr et offertr noi meo
oblao munda &c. ubi Propheta sm oes in-
pretes praedicit sacrificiu qd debebat
succedere sacrificio Judaeorum,

et in toto orbe est offerendum, sed nullum aliud est sacrificium, quod successerit Judaeorum sacrificiis, et offeratur in toto orbe praeter sacrificium missae, quod nec dicant haeretici prophetam loqui de sacrificio invisibili, nam contra est, quod propheta loquitur de sacrificio succedaneo sacrificiis Judaeorum, quae erant visibilia: nec est ratio quod non simpliciter intelligatur de visibili et proprie tali sacrificio.
Contra est 2°. quod in scriptura sacrificium simpliciter non simpliciter et sine addito dicitur sacrificium, sicut in loco cit. propheta ait. Contra est 3. quod propheta ibi loquitur de sacrificio dnae ecclesiae protestativo inter homines et fidelium adunativo, atqui adunatio hominum et protestatio inter homines, non fit nisi per res sensibiles; quod huic loco addi potest locus Danielis 8. et 12. Ubi

prædix Antichrus ablaturus iuge sacrificium atqui non potest hoc intelligi nisi de sacrificio Missæ non enim tunc erit aliud: ergo. Videatur Bell.

Pr: Assert: a Traditione 3.º Ex confessione Calvini et Lutheri qui concedunt totam Ecclesiam missam pro vero sacrificio recognovisse saltem a temporibus Gregorii I. usque ad sua tempora adeoque mille circiter annos. ex hoc sic argumentor: vel tota Ecclesia Christi per tot sæcula pessime erravit, quæ constanter per ea Missam sacrificium asseruit esse, et per totum orbem servari iussit, vel certe decepti sunt, et erraverunt Calvinus et Lutherus, atqui nemo sanæ mentis credere potest Deum dilectam sponsam suam Ecclesiam quam suo sanguine mundarat in tam fœdo errore per tot sæcula detineri permisisse, hoc enim derogat et pietati et veritati DEI, pietati quia sponsæ suæ non melius consuluit, veritati, quia usque ad finem mundi Ecclesiæ suæ adesse promisit, nec inferi prævalerent adversus eam, dum tamen ipso permittente tot sæculis 203.

ꝑ hunc fædum errorē portæ inferi ei
toino dominassent, relinqꝫ, qᵒ, qđ Calvinꝫ
et Lutherꝫ decepti erraverint, neqꝫ hoc
mirū est, quādo ipse Lutherꝫ in li. de Missa
privata fatꝫ, qđ ipsi apparuit diabolꝫ
n̄ in somno, sꝫ quādo bene vigilabat, qui
et argumtatꝫ est ꝯtra sacrificium Missæ,
et cū n̄ potuerit Lutherꝫ ipsiꝰ argumtis
resistere, decrevit abolere hujusm̄i
sacrificium. Neqꝫ satisfaciunt ad
excusandū Lutherum hæretici, dicentes
fas esse etiā ab hoste doceri, dicimꝰ enim
fas qidem esse ab hoste doceri, sꝫ nefas
esse velle doceri de ₮ veritꝫ à ptre men-
dacii, maxime cum ipsa doctrina manifeste
deprendiꝫ, unissi Ecclesiæ praxi, scripturæ
testimoniis, et pribꝫ SS. unissis ꝯtria, ut
Lutherꝫ sat deprendit sicut ipse fatetur.
204 Rꝫ. 2º sacrificium est oblaō rei sibilis ꝑ imu-
taōe DEO tanqm supremo Dnō ꝑ legitime ꝑfacta

atq Missa e oblao huigmi rei sibilis: gos
M. e dfinitio sacrificii. m. p. Est qide Missa oblao
ut f. se ptt, et qidem rei sibilis et qidem rave
sui p rave speeie sibl corporis et sanginis
Dni qteng sub speeb, gtinez et qidem DEO ut
supremo Dno p ideo em a Catholicis missa
celebra, ut in eo supremu DEI dniu et sua
subitioem protestenz, fit etm mystica hostiæ
imutao in qntm vi vbum sub speeb pani ponz
soliu corpy, et sub speeb vini solem sangis,
adeoq mdo mortuo et qsi separando corpy
a sangine: gos.

3.° In nullu nomen religionis coadunari hoies
pnt, nisi aliqo sacrificium et sacramu visibi-
lium gsortio colligenz, ut ait Aug. 19. qtra
Faustu: igi ex mente D. Augustini e impsble
Religioe Chriam e sine sacrificio sibili,
neqs ald sacrificium ostendi pt qm sacrificium
Missæ: gos

4.° In lege grao e veru sacerdotiu, go
et veru sacrificium. qseqia ptt, qia sa-
cerdotiu a sacrificio di, sm oes Gentes et lingas

antecedens hz in Epla ad Hebr: c. 7. et 8.
ubi ostendit sacerdotium Leviticum esse trans-
latum, et sacerdotium Christi eo longe esse
excellentius, Item in Epla Jacobi: inducat
presbyteros etc. In Canonibus Aplorum, in omnibus
Concil: et Patribus, in omnibus veterum Pont: frequenter
legendis, et in perpetua traditione, ubi continuo
presbyterorum mentio et eos hz, et eam pres-
byteri novæ legis sacerdotes: ergo.
5.to Christus praecepit ut facerent sacerdotes
sui, quod ipse fecit offerendo panem et vinum
in corpus et sanguinem suum, unde dixit:
hoc facite in meam commemorationem Luc. 22. atqui Christus
offerendo panem et vinum obtulit verum sacri-
ficium, ergo Christus praecepit sacerdotibus suis
ut offerrent in pane et vino verum
sacrificium, atqui hoc panis et vini oblatio
dicitur à catholicis Missa, ergo hoc est verum
sacrificium. m. p. Hebr: 5. dicitur quod omnis
Pontifex constituitur, ut offerat sacrificia. Ibidem
eo. dicitur, quod Christus sit Pontifex in æternum

sm ordinē Melchised: qd etm cfirmar ps. 109. ubi dr, Tu es sacerdos in æternū sm ord: &c Sacrificiū verò Melchisedech fiebat p oblaoē panis et vini, ut dr gen. 14. ; igr Chrus e sacerdos sm ordinē Melchisedech ingtm ipse obtulit Pri æterno panē et vinū in vim sacrificii, atqi hoc fecit in ult: coena qndo illd in corps et sanginē suū ɔsecravit et sacerdotib9 suis idem facere præcepit ... manet go qd missa e verū sacrificiū

Prob: 2a. pars Asserti. Sm dictat. 199. 205. Sacrificia veteris legis erant 4plicis differia alia erant latreutica, alia Eucharistica, alia ppitiatoria, et alia impetratoria, atqi etm S. Missæ sacrificium e latreuticū, Eucharisticū, pitiatoriū, et impetratoriū: gos. m. p. ... Missæ sacrificiū offer in protestaoē supremi Dei doīi et nræ sbiōis, et sic e latreuticū, 2o. offer in grãarū actioē pro acceptis beneficiis, et sic e Eucharisticū, 3o. offer in satisfactioem

et expiatione peccatum tum sacerdotis tum populi
et sic est propitiatorium, 4to offerebatur pro gratiis
à DEO accipiendis, et sic erat impetra-
torium: igitur S. Missa sacrificium simul
est Latreuticum, Eucharisticum, propitiatorium et
impetratorium, consequenter aequivalet omnibus sacrificiis
veteris legis, unde recte Con: Trid: Sess: 22.
can. 3. decernit: si quis dixerit Missae sacri-
ficium tantum esse laudis et gratiarum actionis,
aut nudam commemorationem sacrificii in
cruce peracti, non autem propitiatorium, vel soli
prodesse sumenti, neque pro vivis et de-
functis pro peccatis, poenis, satisfactionibus et
aliis necessitatibus offerri debere. Anath: sit.
206. Obiicitur ab Haereticis 1mo Non potest unum et idem
simul esse sacramentum et sacrificium; atqui Eucharistia
est sacramentum, ergo non est sacrificium. Maior sic probat
Lutherus in li: de Missa privata: per sacram.
Eucharistiae DEUS nobis aliquid donat, per sacrifi-
cium verò nos DEO aliquid reddimus, atqui non potest
simul idem donari et donanti reddi: ergo.

2º In sacrificio DEO aliquid donatur, sed in missa DEO nil donatur, panis enim et vinum ab ipso sacerdote assumitur, ergo missa non est sacrificium.
3º Christus est sacerdos in aeternum: ergo nullus in sacerdotio illi succedit. sic consequentia: Ideo ait Apostolus Hebr: 7. in veteri lege plures erant sacerdotes, quia morte prohibebantur permanere, atqui Christus eo quod maneat in aeternum sempiternum habet sacerdotium, igitur praeter Christum non est admittendus alius sacerdos, et consequenter quia Christus non amplius sacrificat, sed oblatus in ara crucis nullatenus erit aliud sacrificium admittendum.
4º Sacrificium Missae est sacrificio crucis injuriosum, quasi scilicet hoc non fuisset sufficientissimum pro peccatis totius mundi, si egeret insuper alio quotidiano sacrificio.
5.º Apostolus Paulus Hebr: 9. et 10. ostendens quomodo sacrificia veteris legis differrent a sacrificio crucis in quantum hoc emundat a peccatis, illa vero non, denique concludit quod una oblatione consummavit in sempiternum sanctificatos, ~~tu~~

hoc autem non subsisteret, si praeter illud crucis sacrificium, aliud adhuc necessarium foret.
6. Nemo sibi sumit honorem sacerdotium nisi qui vocatus est sicut Aaron, atqui nemo praeter Christum vocatus est sacerdos, nullibi enim talis vocatio in scripturis: ergo
7. Si Missa esset sacrificium, Christus toties moreretur et occideretur, quoties hoc sacrificium fieret, atqui hoc dici non potest, Christus enim semel mortuus iam non amplius moritur: ergo. Sequela patet ex eo quod in sacrificio hostia debet mactari, item quia Missa habet rationem testamenti, unde in forma calicis dicitur: novi et aeterni testamenti, testamentum autem confirmatur morte testatoris: ergo. Haec sunt quibus Lutherus à diabolo convictus missam abolere decrevit et impius fidei, scripturae et ecclesiae contradixit.
207. Respondeo ad 1. negando Maiorem ad minorem probationem: nullatenus enim repugnat, ut quod à DEO accepimus DEO denuo reddamus, iuxta illud Paralip: 1o. c. 29.

tua sunt omnia, et quae de manu tua accepimus, dedimus tibi. Dico 2°. hoc argumento nimium probari adeoque nihil, excludit enim omne sacrificium etiam in veteri lege, cum et illud quod ibi offerebatur, à DEO erat acceptum, quid enim est hoc quod non acceperit. Dico 3. d. M. Non potest unum et idem simul esse sacrum et sacrificium sub eadem ratione c. sub diversa considerationе et ratione n. M. et d. m. probationis non potest unum et idem simul esse datum et redditum sub eadem ratione c. sub diversa n. m. licet eadem Eucharistia idemque Christus in ipsa sit, non tamen repugnat hanc eandem Eucharistiam considerari ut signum gratiae nobis dandae, et iterum ut victima sanctissima aeterno Patri immolanda idque simul et semel, quia est diversa eius consideratio, quae omnem repugnantiam excludit.

Ad 2um. dico: nimium probari, cum etiam in veteri lege, quae offerebantur ab igne consumpta sint, adeoque si consumptio rei impediret rationem

veri sacrificii, seqeretur, quod neque in
veteri lege fuisset sacrificium, quod est
contra scripturas. Dico 2°. n.m. illud ipsum enim
quod à sacerdote absumitur DEO donatum est et in honorem
DEI absumitur. l.d.m. nil donatur DEO effective c. affec-
tive n.m. absumptio enim non minitiat affectivam
donationem.
Ad 3.um retorqueo, etiam ex ore Domini unus tantum est
Magister scilicet Christus, et tamen haeretici plures sibi
assumunt magistros, scripturarum expositores,
aut potius depravatores. dico 2°. c.a.d.c. quod
nullus in sacerdotio ei succedit tanquam sacerdos
principalis et autoritatis c. tanquam ministerialis sa-
cerdos n.c. hoc enim non repugnat unitati sacerdo-
tii Christi plures habere in terris ministros, qui vice
ipsius visibiliter offerrent sacrificium, unde Apostolus
2. Cor: 5. ait: pro Christo legatione fungimur,
tanquam DEO exhortante per nos, illo ergo textu
quoque in obiectione citato tantum negatur pluralitas
sacerdotum principalium, non ministerialium.
208. Ad 4. dico quod tunc solum illa obiectio forte aliquid pro-
baret, si missa esset sacrificium sufficienter diversum

à sacrificio crucis, n'am cu missa tam recollectio et memoria ejsdm sacrificii in mdo tam diffras, qia illd cruentu erat, hoc verò incruentu. igir n. M. et dico n' ideo celebrari in Eclia sacrificiu missæ, qsi sacrificiu crucis fuisset infirmu et aliqo mdo indigens, sed ut sm præceptu Dni hoc facite in mea qmemoraoe illd ipsu sacrificiu qd ipse in ara crucis cruentu obtulit, Eclia Chri in memoria ejs qotidie offerret incruentu, qo scilt sufficia illig sacrificii actu fidelibs suis applicaret, unde recte Trid: sess. 22. can. 4. dixit si qis dixerit blasphemia irrogari s: Chri sacrificio in cruce peracto p missæ sacrificiu aut illi p hoc derogari: An: sit.

Ad 5. eodm mdo Rdr sicut missæ sacrificiu n'ee. alid sbstatr sacrificiu, à sacrificio crucis, s huig virtutis et sufficiæ applicativu, proin dicto Apli n' qtrariare;

Ad 6. n. tm. st em Apli à Chro vocati et qstituti sacerdotes, et ab Aplis reliqui dignitem sacerdotii acqsiverunt. Unde itera Trid: cit: sess: can. 2. ait: si qis

dixerit illis vbis: hoc facite in meã cõmẽ

n̄ instituisse Aplos sacerdotes, aut n̄ ordi-

nasse ut ipsi aliique sacerdotes offerrent

corpus et sanguinẽ suum. Ad 6um sit. Si ġo quærant

ubi scriptura vocaois huius meminerint, dico

Lucæ 22. hoc facite in meã cõmemoraõe. Et

Joan. 22. sicut misit me Pater et ego mitto

vos, priori em loco ordinavit Dnus Aplos sacerdotes

altero verò loco dedit eis ordinandi potestem.

Ad 7. d. M. si Missa est sacrificium propitium di-

versum à sacrificio crucis, Christus toties moreretur

quoties p Trans: si tm̄ est repetitio eiusdem sa-

crificii toties moreretur phcè et realiter n. M.

mysticè et significativè c. M. et dico qd textus

ille loquitur de morte reali, qd Dnus n̄ mo-

ritur amplius, n̄ am de morte mystica; ad

id verò qd de testamento additur, dico necessariũ

esse ad institutionem testamenti, ut mors sequatur

testatoris, n̄ am ad repetitionẽ testamenti iã per

mortẽ testatoris semel roborati, sacrificium dom

missæ n̄ est sacrificium propitium diversum à sacri-

ficio crucis sed eiusdem repetitio et rememoratio

Dnicæ mortis celebrata in signum protestivum Dni dni.

Sectio II.

In quonam missæ sacrificium frltr in quo integraltr gsistat?

Hc in prioribg S. Euchriam ut tm ee sacrm, hic etm 2og. sacrificiu, qd in missa Deo praestu, gsequtr videndu e, in quonā go missæ sacrificiu frltr, in qo integrltr gsistat? notan, am Missæ praecipue 6. partes, in qibg ab aliis eentia sacrificii variè gstituitr: 1a e offertoriu ubi panis et vinum æterno Pri offeruntr ad sacrificiu. 2a e ipsa actio gsecrativa panis et vini in corpg et sanginē Dni, ita ut sub speciebg panis vi vbum ponatr ttm corpg et sub speciebg vini ttm sangis. 3a e Elevao sacrmi. 4a e oblao corpis et sanginis Dni post gsecraoē sub illis vbis: offerimg praeclaræ Maiesti tuæ p de tuis donis pa. 5a e fractio hostiæ eiq cu sangine mixtio. 6a e sumptio sacrmi ea qæ à sacerdote fit v am ea quæ fit à populo, cu sorme gtingat ex praxi Eclīæ in Con. Trid: sess: 22. Can. 8. approbata his vbis: Si qis dixerit Missas in qibg solg sacerdos sacramentalr gmunicat, illicitas ee adeoq abrogandas. An: sit.

qd soly sacerdos qumicet, qd tn ee n poet, si
etm sumptio populi de eentia sacrificii
foret. his notatis varii varia dixerunt,
~~quaru~~ duæ hodie st celebriores sentiæ, 1a docet
sacrificium eentlr qsistere in utraqe actiœ
simul in qsecraœ et sumptiœ, et hanc n sotu
plures Recent: s etm Thomistæ docent n pauci
cu Soto. Altera sentia docet, sacrificium m-
missæ eentlr qsistere in qsecraœ sola utri-
usqe speci, ipsam tn sumptiœm integrare sacri-
ficiu, ad ut adeo sumptio # saltmi etm à
sacerdote facta n sit de necessite huig sa-
crificii absoluta, bene am de eig inte-
grite, in qntm simul Dng corpg et sanguine
suu qd qsecravit in ultma cœna simul etm
ordinavit in cibu et potu spiralem tu sa-
crificantis tu alium, qd proin ut ex-
hibere, oportet, ut saltm ab ipso sacrifi-
cante illa hostia oblata suma, et sic sacri-
ficii integritas sqfce, quæ sentia quunior
e tu extra, tu intra scholā D. Thoæ, ac verior,

et conformior menti S. Doris.

Assertio: S. Missæ sacrificium formaliter et essentialiter 10.
consistit in sola consecratione utriusque speciei, ita tamen
ut sumptio sit pars integralis non essentialis, ita
colligitur ex S. D. pluribus locis, præsertim verò
hic q. 82. a. 4. ad 1. ubi ait: consecratio Chrysmatis
vel cujusque alterius materiæ non est sacrificium, sicut
consecratio Eucharistiæ. Ibidem ad 3um dicit: quod si
miraculosè corpus Christi in specie carnis appareat,
aut sanguis sub specie sanguinis, non est sumendum.
Item in q. 80. a. 12. ad 3. ait: quod repræsentatio
Dominicæ passionis agitur in ipsa consecratione hujus
sacramenti. i. S. D. Contra quibus non solum arguitur con-
secrationem à S. D. reputari sacrificium, ut 1mo loco
insinuat, sed hoc etiam probatur ex eo, quod sacrificium
missæ non sit aliud secundum essentiam, quam repræsentatio
Dominicæ passionis, si ergo hoc agitur in ipsa consecratione
ut dicit S. D. in 3o loco relato, palam est, quia
secundum S. D. in ipsa consecratione sacrificium essentialiter
completur; Iterum nisi in consecratione sacrificium esset
essentialiter completum, sed simul requireretur sumptio, seque-
retur quòd etiam igni transmutatas species etiam indispensabiliter

ee sumendas, ne sacrificiu in essentialibus relinqueretur defectuosum: eo ipso quod quod S. P. indicavit illas species non esse sumendas sed servandas, eatenus indicavit sumptione non esse de essentia sacrificii, sed tantum de integritate, quae integritas secundum supra dicta in hoc casu potest impleri per spiritualem manducatione, dum tamen spiritualis manducatio non sufficeret ad rationem sacrificii secundum essentia, dum de essentia sacrificii omnino sit, ut sit signum sensibile. hae de mente S. Doctoris.

2^{ii}. Ratio: assertio à ratione: In illo solo constituenda est essentia sacrificii, in quo solo salvantur omnia ad sacrificium essentialiter requisita, atqui haec omnia salvantur in sola consecratione distincta utriusque speciei, ergo in hac sola constituenda est essentia sacrificii. Major patet, minor probatur. ad sacrificium sunt essentialiter requisita 1°. victima, 2°. realis saltem et exercita victimae oblatio, 3°. eiusdem victimae immutatio seu mactatio facta à legitimo ministro, atqui haec omnia habentur in sola consecratione distincta utriusque speciei; nam 1°. habetur victima corporis et sanguinis Domini sive Christus sub speciebus sacramentalibus contentus. 2°. habetur realis et exercita

eiqdm corpis et sanginis Dni oblao ipsa em
actg qseratiq, et corpis et sanginis Dni in
signu supremi DEi dnii potestive oblatiq,
cu ipsa qseraõ sit à Dno instituta tanqm actio
sacrificativa, unde et Dnq dixit hoc facite
in meã qmemoraõe, usitatu em in scriptura
obu ẽ facere pro sacrificare, Luc: 2. ut
facerent sm qsuetdne legis, hoc ẽ ut sacrifi-
carent sa legq, em ad sacrificiu necesria ẽ oblao
vbalis ut patt in aalibq iugulatis in veteri tes-
tamto ad honorem et cultu DEi sine oi ob-
laoẽ vbali. 3.° Etm hq victimæ imutao
seu mactao mystica p qseraoẽ n solu qia
sbstaa panis et vini qvertq in corpq et sangi-
nem, s etm in qtm p ipsam qseraoẽ Chrq
poi veluti mortuq sub spẽe panis, et sangis
eiq veluti effusq sub spẽe vini, qia sicut supra
dictu, ex vi obu qseraõis sub speebq panis
poi solu corpq sine sangine et sine aia, qmvis
sbl hoe ponan p realem qcomitaam. similtr sub
speebq vini vi obu poi solu sangis sine cor-
pore, sine aia adeoqe effusq, unde etm in fra
calicis fit meatio effusiois, et qidem ipsa

qsecrao fit à legitime ministro scilt sacerdote ad sacrificandu speciált ordinato; igr
f solam qsecraoe hnz oia ad sacrificium
f se et ecntlr requisita, adeoq et in ipsa
sola sacrificiu missa ecntelr qsistit.
Cui accedit, qd sacrificiu ecntelr oportet
qfici in altari; etsi sumptio seu manducao
oppria talis nt fit in altari sp in stomacho sumentis, qo sumptio nt pt ptinere ad ecntiam
sacrificii.

212. Pbg 2a. pars 1o. Autorite S. Dris qi cit: q. 83.
a. 6. ad 3. loqens de eo qi deprendit in calice
qsecrato cu S. sangine venenu mixtu ee,
et dicens qd talis S. sanguine nt sumere deat
ne calix vitæ verta in poculu mortis, subiungit; et ne sacrm maneat imfectu, dt
vinu apponere in calice, et denuo resumere
à qsecraoe sanginis et pficere sacrficiu.
i. S. D. Ex qbs vides sumptioe utrigq speci
scdm S. D. ee de pfetioe sacrficii, nt am de pfetioe
ecntiali, ut dicte qo de integrali.

Idem S. Th. q. 82. a. 4. in O simpliciter ait: necesse est,
ut sacerdos quotiescunque consecrat, sumat hoc sacramentum
integre. i. e. s. A. Et hoc probat ex Con. Tolet. di-
cente: modis omnibus tenendum est, ut quotiescunque sacerdos
sacrificans corpus et sanguine D. N. JESU Christi
in ara imolat, toties perceptione corporis et sang.
participem se praebeat. Ratio autem est, quia hoc
sacrificium Dominus praecepit facere sicut ipse fecit,
dicens: hoc facite in meam commemorationem, atqui sicut
supra dictum, Dominus ipse corpus suum postquam illud conse-
cravit, sumpsit: porro Deus Dominus hoc sacrificium
instituit eatenus ut hostia sive se haberet ut cibus
et potus spiritualis qui statim in ipsa actione sacri-
ficii a sacrificante sumeretur, unde et dixit
accipite et manducate, ergo si quis non sumeret, intentio
Domini instituentis hoc sacramentum non integre compleretur:
dicendum ergo est quod sit saltem pars integralis unde
est, quod ex Ecclesiae consuetudine et praecepto si sacrifi-
cans deficeret ante sumptionem sacerdos alius etiam
non ieiunus, si alius ieiunus non adsit illud sacrificium sump-
tione complere debet.

Inferes ad essentiam sacrificii non pertinere oblationem 213.

sive ea qœ ante, sive quæ post consecraoem
fit, n̄ eam qœ ante, q̄ia oblao illa vbalis e
qam Dnum fecisse nullibi cstat atq̄ aliàs ptt
ex sacrificiis veteris legis ad sacrificiū cp
n̄ reqiri nisi oblaoē realem et exercital in
ipsa imutaoē et imolaoē victimæ qœ in
sacrificio missæ ht etm absq̄ ea qœ fit in
offertorio, n̄ etm eam quæ fit post consecraoē
q̄ia ea pt omitti, et quandr omitti, si de-
fectu consecraois supplet, qd fieri n̄ poet, si de
essentia sacrificii foret, unde n̄ st pars essentlis
oblaoes illæ, s ttm ceræmoniæ ab Eccliâ
institutæ. Simltr neq̄ ptinet ad essentiam
sacrificii elevao sacrmi aut fractio ei9 q̄ia
paritr si defectu supplea sacrm neq̄ elevaz
neq̄ frangi, simltr nec frangi si casu in
S. Sanginem incidat S. Hostia e manibus
Sacerdotis, ubi neutiqm extrahi ad fran-
gendu, ipsu vero sacrm sanginis nqm fran-
gi, qœ tn et plura alia fieri drent si l. elevao
l. fractio foret pars sacrificii essentlis.

Itn pars eatlis gsecrao utriqz speci, et ideo
sine gravi sacrilegio nqm una tm species gsecrari
pt sicut supra dictu e. Illd etm hic bene ob-
servandu e qd ait S.Th. iii. q.82. a.4. his vbis:
Ante sacerdos dt sumere, qm populo dispensare.
i. S.Th. Et intllge de hostiis sui n alterig
sacrificii; unde qvis sacerdos etm ante sua
missa inchoatam poit gunicare populu hostiis
ab altero sacerdote gsecratis postqm sult ille
alter gsecrans missam suam gria sumptioe in-
tegravit, improbanda tn illa aliqui gsuedo e
qi statim postqm sacerdos gsecravit, et antequm
ipse sua hostia sumpserit, populu gunicant hos-
tiis eisdm sacrificii g sumptioe sacerdotis
ndum integrandi, n em tgrevit populo integrare
sacrificiu, s sacerdoti, et ideo ut ait S.Th.
Sacerdos dt ante sumere, qm populo dispensare,
qd bene Notandu.
Obz gra Assertioem 1. De eentia sacrificii e, 214.
ut imutet et mactet, atqz g actioe gsecrativa
Chrg qi e hostia n imutat et mactat, s potig
producit et nascit sub speciebg: go in sola gse-

ratione ut sit complementum essentiae sacrificii, sed solum
necessaria est sumptio, in qua Dominus veraciter mac-
tatur et immutatur, dum sumitur.

2º Non potest eadem actio esse productiva simul
et immutativa hostiae, sed illa praesumi ad
istam, atqui actio consecrativa est actio productiva
hostiae, nam secundum supra dicta ipsa transsubstantiatio
est hostiae reproductio sub Christi corporis.

3º In die S. Parasceves offertur sacrificium
sic enim appellatur in missali, atqui ibi nulla fit
consecratio, sed sola sumptio: ergo non in sola conse-
cratione, sed potius in ipsa sumptione constituenda
est essentia sacrificii.

4º Sacrificium est essentialiter oblatio ut supra
dictum, atqui consecratio non est oblatio sed mactatio:
ergo praeter consecrationem erit necessaria aliqua ob-
latio, vel ea quae est post consecrationem, vel certe ea
quae est in offertorio.

215. R. ad 1. una actione consecrativa Christum et reproduci
sub speciebus, et reproductum immolari sub di-
versa tamen consideratione: siquidem consecratio absolute et

sm se sumi, sic hostia, sumlt Chrus ex vi ipsius transsubstantiaoem poitus, si vero gsidera ut e talis gsecrao qa sumlt vi vbum et directè n' poi sub speeb panis nisi solu corpus et sub speeb vini n' nisi solus sanguis, sic hostia transsubstantiaoem simplr posita mysticè imolatur in qatm ipse Chrus qsi mortuus et mortui mdo poitur qatm e ex vi vbum, in qa imolaoe hoc sacrificium ecenltr gsistit: unde n. m. cuius rao liquet ex mdo dictis. Sumltr etm patet Rspo

Ad 2m. d: M. n' pt eadm actio sub eadm oino rae et gsideraoe simul ee productiva et imolativa hostiae c. sub diversa raoe n. M. hoc am gtingit in actioe gsecrativa sicut ex priori Rspoe liquet.

Ad 3. n. in die Parasceves offerri verum sacrificium, tm em exhiben ceremoniae, eoqu die n' offertur sacrificium altaris in Eccliâ qia in ipsa specialtr celebratur sacrificium crucis: nec obstat qd in missali vocetur sacrificium, illa em apellao n' è prie talis s impria tm, in qtm sumlt ceremoniae

loco sacrificii exhiberi, et S. Hostia quæ est pars sacrificii pridie celebrati hac die sub solenni sacrificii ritu à sacerdote sumitur, unde communiter notant Doctores, quod si in eam diem incidat festum B.V. Annuntiatæ aliàs in tota Ecclesia festivum tamen eo die nemo teneatur ad audiendum sacrificium Missæ neque etiam ad incendum cæremoniis, quia Ecclesia obligans ad audiendam missam, obligat ad incendum verò sacrificio, quod illo die in Ecclesia non celebratur.

Ad 4. dico: Ad sacrificium non esse necessariam oblationem verbalem, sed realem et exercitam quæ in ipsa consecratione exhibetur, ut supra dictum, et ideo manet, quod in ipsa consecratione fiunt repræsentatio Dominicæ passionis tanquam per S. Orem in quantum sanguis à corpore effusus et separatus ponitur, ita etiam missæ sacrificium, quod est repræsentatio Dominicæ passionis in consecratione

eentaliter complectur, alia autem quae in illa sacrificii actione inveniuntur v. g. sunt de integritate tantum v. certe solum sunt caeremoniae ab Ecclesia institutae, quod loco generalis regulae ad omnes objectiones servire potest. § 3. quanti valoris sit sacrif. Missae

Sect. III
Quanti valoris sit sacrificium Missae?

Notandum est actionem aliquam posse dupliciter dici infiniti valoris, scilicet intensive et extensive. 216.
intensive dicitur aliquid infiniti valoris, si tale est meriti, virtutis, aut causalitatis, ut quantumcunque de praemio, effectu reddiderit, tamen numquam exhauriatur, quin potius ipsum in seipso continuo crescit: e contra extensive dicitur aliquid infiniti valoris si ipsum non ratione sui consideratur, sed ratione aliorum extra se ad quae se extendit, ita, ut quantumcunque se extendat, tamen amplius et amplius in infinitum se extendere possit. v. g. ignis qui magis ac magis incalescit, et in seipso crescit, dicitur intensive crescere, et si sic in seipso creverit,

ut ampliq crescere; ut sit tenens od gradu valoris, dici poterit intensive infinitus: si vero se magis et magis extra se ex-tendat, v.g. plures plateas, domos, pagos, qsumat dij ~~extensive~~ extensive, et si ~~consu-mpserit~~ creverit ~~in ampliq~~ ul su-ffit ad qd se extendere pot, dij ignis ex-tensive infinitq. Et hoc qidem pt qsiderari l. sm actu ee, l. sm sufficia ttm: actu erit aliqd infiniti valoris, si oes possibles gradq sivl et actu possideat, et hujmi dij infinitu cate-gorematicu qle infinitu creatu e impossible. sm vero sufficia aliqd e infiniti valoris, si aqm ad ttu sufficie veniri pt, ss valet pro his et illis in infinitu, et hujmi dij infinitu syncatgmticu seu possiblite.

217. Jd quaeri pt, an missae sacrifium sit valoris infiniti, an infiniti: hoc am 2plr intelligi pt scilt 1° an sit valoris infiniti qo ad effi-caciam, ita ut actu prosit infinitis, l. 2°

158

qtm ad sufficia, ut prodee sit infinitis, ita ut qtqt ex ipso participarint, nqm tn ad talem stum participantium devenirĩ sint, qin ul adhuc infiniti æqle participare sent. certu e qd missæ sacrificium e sit qtm ad efficaciam valoris infiniti, ita ut actu infinitis prosit, sic em missa eet categrmticu infinitu: 2°. hoc innuit in fra calicis, ubi sacrificiu effectus exprimit et dit: hic e calix sanginis mei qi pro vobis et pro multis efundet, ubi por to vobis et multi qrete excludit infinitdo efficaciæ. 3°. qia neq sacrificiu crucis fuit eigmi infinitè efficax, aliàs em sicut à Dno factu e pro oibq, ita nemo sivet ex oibq, sacrificium am altaris e repetitio sacrificiu crucis: go p Tota go quæstio tma ad hoc 1°. an sacrificiu missæ ab intrinsio et ex eo qd e tale sacrificiu sit infiniti valoris qtm ad sufficia, et hac ratione dicq go ad sufficia infiniti valoris intensivè 2°. qsequtr an qtqt ex ipso participarint

essi eent infiniti, tn valor illius ad oes se extenderet, ut unusquisque ttm, qtm alter accipere poet? Et hac raoe dicr qoad sufficiam infiniti valoris extensive. 3o. si sacrificium Missæ huiusmi e infiniti valoris qo adse, an etm qo ad aplicaoe ita, ut si v.g. sacerdos idem sacrificium pro decem v.g. offerret, unusquisque ex ope oprato ttm acciperet qtm accepisset si pro unoquoq in singulari sacerdos sacrificium obtulisset? Hæc hic resolvemus, e am difficultas mxma circa aplicaoem.

218. Assertio. S. Missæ sacrficium qo ad sufficiam e valoris sui in-tum extensive syncatgormtice infiniti, qtm am ad aplicaoem et actlem efficaciam e valoris ttm finiti, seu qd idem e si sacrficium missæ raoe sui gsiderer, tale e ut nqm tot ipsius fructu participare valeant, qin adhuc alii infiniti participare pint eqsem effectu, qd si vero gsiderer, sm qd actu caat et gfert effectu, sic e valoris

finiti, nec tm valet oblatu pro pluribg qtm valet oblatu pro uno, excepto si plures etm forent offerentes. ita colliq ex S.D. et plerdq alii tenent gtra paucos etm Thostas arbitrantes Missæ sacrficiu ab uno sacerdote pro pluribg oblatu tm valere singulis, qntm valeret, si pro singulis in parlari oblatu eet. S.Dr in 4° d.45. q.2. a.4. q.2. in O ait: si consideret valor suffragium in qtm sit satisfactioes qdam f inttioem facientis translatæ in mortuos, tunc magis valet suffragiu alicui, qd pro eo singltr fit, qm qd pro eo qunitr fit et multis aliis, sic em effectg suffragii dividi ex dna iustia int eos, pro qibg suffragia fiunt iu S.D. et loqi de suffragio Missæ. Idem eodm a. quncula 3. ad 2. sic ait: Quamvis virtg Chri qæ gtinet sub sacrmo Eucharia sit infinita, tn dtnatg e effectg ad qem illd sacrm ordinat, unde n oportet qd f unu altaris sacrficiu tota pona eoru, qi st in purgatorio,

expiet, sicut etm nec q unu sacrificium
qd aliqis deo offert liberat à tota satisfac-
tioe dta pro pctis, unde qadoqe plures
missæ in satsftioe uniq pcti iniungun.
i.S.D. Et oino clare in Suma hic q. 79.
a. 5. in C ait. In qtm verò Euchria e sa-
crificiu, ht vim satsftivam, s in satsftione
magis attendit affectus offerentis, qm qntitas
oblaois, unde et Dns dixit Luc: 21. de
Vidua, qa obtulit duos numos, qd plus
oibus misit, NB. qmvis go hæc oblao (: Missæ:)
ex sui qntite sufficiat ad satsfciendu pro oi
pena, tn fit satsftoria illis pro qibus offert
l. etm offerentibus sm qntitem suæ devoois
et n pro tota pena .:. S.D. qibus oibus aperte
innuit qd qidem virtus sacrfcii ex seipsa
sit infinita, adeoqe infinitè sufficiens et
infinitis qntm e ex se, s qia applicao
mensurat ex affectu offerentis, qi affectus
n e infinitus, sic etm huiq infiniti sacrfcii

efficacia est in actu finita et dtrnata, et
cōsequenter qūia quo plures ex finito aliqd par-
ticipant, eo minus participant, seqr qd
sacrificiū hoc qo pluribus applicatr à sa-
cerdote etsi in oibus multùm, tn in singulis
minus quera; cū plures portioes diviso
fructu ꝑ inttioem aplicantis, ut ꝑ uni s
pluribus sumendas.

Ps. Apert. a Raoe: et qidē 1ª pars: Valor 219.
sacrfcii desumi l. ab hostia oblata, l. à
princli sacrificante, l. à trno ad qē tendit
sacrfciū l. ab oibus simul, atqi sacrfciū
missæ sm hoc oia ht valoris infinitem:
go etm ipse erit infiniti valoris. M. ptt,
neq; em ald est ex qo valor sacrfcii desumi
poet. m. p. inprimis em princlis offerens est Chrus
Dnus ipse trqm sumus sacerdos, unde Trid.
sess. 22. cp. 1. ait: Idem nunc offerens sacer-
dotū ministerio, qi seipsu tnc in cruce obtulit
solâ raoe offerendi diversâ ꝑ atqi Chri
actoes st in= et extensive infiniti valoris,

utpote theandrica: qo[m] D[omi]nus autem ad quem sacrificium Missæ e[st] ipse DEUS cui quia universale D[omi]nium in o[mn]ia creata protestamur, DEUS autem undequaque e[st] infinitus. Hostia denique in hoc sacrificio oblata, e[st] iterum ipse Christus D[omi]nus cum o[mn]ibus meritis suis sub speciebus Eucharisticis existens, proin infinitæ dignitatis et meriti, sic ergo undequaque considerando S. Missæ sacrificium esse o[mn]i ex parte ht infinitem meriti, adeoque et ipsum e[st] infiniti valoris, tum ex[tensi]ve tum intensive quantum ad sufficientiam.

Obj[icie]s Ex eo, quod sacrificium altaris sit repræsentatio sacrificii crucis æqualis cum illo valoris utpote offerens eandem hostiam, eundemque hns sacerdotem primum Christum, eundemque t[ermi]num respiciens DEUM solam offerendi rat[io]ne diversam: atqui valor sacrificii Crucis erat quantum ad sufficientiam tum in[tensi]ve tum extensive infinitus, quia illud enim Christus nobis gratias fructus e[st] pro peccatis

nris, n'am pro nris ttm, s; etm pro totiq mundi 1. Joan. 2. go etm sacrificium altaris rãoe sui gsideratu' e valoris tu' ex=tum intensive infiniti qtm ad sufficiam.

Neq dicas, hoc qidem veru fore si Chrq p seipsum offerret sacrficiu, n'am du' illd offert p hoiem purum, qi e p meriti ttm finiti: gtra emo qd in moralibq n' attendit ad instrm, s; ad princple agens in valore actiois, sic em qndo rex mittit aliqd munq ad ppem p servos suos, nilominq manet munq regiu et tbi valoris ex seipso ac si rex ipse detulisset, qia servq n' suo, s; regis noie id detulit: simlr qia sacerdos mortalis n' gsecrat suo, s; Chri noie et in psona Chri, imò ipse Chrq p ministru seu sacerdote gsecrat, valor sacrificii talis ttqq e, ac si ipse Chrq p seipsu illd obtulisset.

Bz 2a. pars: actlis aplicao valoris sacrficii 220.
n' mensura, ex ipsa sufficia sacrficii, s; ex qntite actlis devoois et meriti tu' offerentis tu' coru pro qibq offerz, atqi devoo et merite actlq tu' offerentis tu' coru pro qibq offerz, e finitu: go etm ipse valor sacrficii e qtm

ad applicaoē fructus. M. suadet ex prout. textibus S. Doris, ubi id expresse asserit, unde etiam cit. q. 79. a. 5. ad 3. dicit: qd hoc qd tolli pars poenae et n poena tota per hoc sacrum n contingit ex defectu virtis Chri, sed defectu devoois hnae. i. S.M. qo S.Dr supponit remissioē poenae n fieri virtute sacrificii, sed devoois hnae, ut proin si tota poena n dimittatur, id n proveniat ex defectu sacrificii, sed ex defectu dispoois et devoois tum offerentis, tum eorū pro qibus offertur, ut antea S.Dr: dixit.

Suadetur 2°. qia si valor sacrificii mensuraretur l. ex ipsa eius sufficia, l. ex qutite possibili devoois et meriti subti sive offerentis, sive eius pro qo offertur, sequeretur qd n deret pro uno offerri nisi unū sacrificium, imo etiam qd pro actuli remissioe poenae temporalis et expiaoe efficaci peccatorum totius generis hni sufficeret oblao unius tantum sacrificii et sic frustra multiplicaretur sacrificium

in Eclia, sicut enim priori pte dictu e, qtra
ad sufficia hoc sacrificiu e infiniti valoris,
ita, ut in actu 1.o sit sufficiens pro oibus
petis et penis totius mundi, si ergo ipsa etiam
actlis applicao corresponderet ipsius sufficia
tunc uno sacrificio actlr satisfieri poet
pro totius mundi petis et penis, qd
n solu e qtra gunem fidelium existimaoem
s etiam qtra unislem Eclia praxin, qæ iubet
in memento Missæ dtrnari, pro qibus hoc sacri-
ficiu sacerdos intendat offerri, qd malè fieret
si pro qibusqe et qtqe offerre, singulis tn ttum
valeret, qntm valuisset si pro uno ttm oblatu eet,
qa raoe em alii fideles excluderen à tti sa-
crificii participaoe? plura hujusmi absurda se-
cutura facile qsideranti patebit, ut qd n eet
rao cur pro uno v. g. defuncto ttm, aut pro
una necessite ttm s Missa offeran, aut cur pro
eiusmi plures offeran, cum si sacerdos inten-
deret semel offerre sacrificiu pro oibus de-
functis et totius mundi necessitibus et sic
offerret ex vi sacrificii qiqe ttm effectum

fortius ipse ac qtm augerisset, si sacerdos
pro singulo in singulari missa obtulis-
set. m. eiusdem systemi est ex eo, qd tum
offerens qi mere. tum etiam illi pro qibus offert
sacrificium sint homines puri, et neuter ex
illis, sit infinitae dignitatis.

221. Nec dicas simplem offerentem ac Christum mag
merita sunt valoris infiniti. Dico enim
etsi merita Christi sint valoris infiniti
qtm ad sufficientiam, ut tn applicantur actualiter sm
infinitudine eorum, sed sm actualem meritum
et devotionem offerentis, et eius pro quo of-
fertur, Christus autem de facto nil amplius meretur
utpote positus extra statum meriti, appli-
cantur ergo merita Christi sm actualem meritum
sacrificantis hominis, aut eius pro quo offertur,
ut ait S.D. supra relatus, ut adeo merita
Christi sint oblata mediante qd applicantur homini, ita, ut
Christus determinavit certum gradum efficaciae suae
meritum pro quovis sacrificio dandum, et

à suis sacerdotibus fidelibus suis aplicandu
qui tn gradus efficaciæ augeri poet ex de-
vove. offerentis, sive eoru pro qibus sacri-
ficiu offer. Quod si qæras, undenam
probem Chru talem gradu efficaciæ
cuiq sacrificio dtnasse? R. me imprimis
huius qvincere praxin Eccliæ, qæ eo ipso
qd plura sacrificia pro una eadmq ne-
cessite pro liberaoe v.g. unius eiusdmqe
mortui offerat, indicat valore sacrificii
sm actle aplicaoe ee finitu, n infinitu,
et sultr eo ipso qd offerat sacrificiu pro
dtnatis, qoru noina exprimit, indicat
n sufficere pro liberaoe oiu unu sacrificiu,
adeoq, nec pro pluribus ttm, qtm pro uno,
qæ salvari aliter n pot, nisi dica Chru
dtnasse certu gradu efficaciæ suoru
meritu pro qovis sacrificio à sacerdotibus
aplicandu fidelibus, 2° ad hoc dicendu
urgent textus S. Pris supra cit. et oino
evidtr id qd in 4° loc. cit: a. 4. qla 2. in

argento sepultura aid, ubi omnia hactenus dicta
conformat, sic dicit: melius est plures iuvare
quam unum; si ergo suffragium pro multis factum
tantum valeret singulis, ac si pro uno tantum
fieret, Videtur quod Ecclesia non debuit instituisse,
ut pro aliquo singulariter missa vel oratio fieret,
sed quod semper diceretur pro omnibus fidelibus defunctis,
quod patet esse falsum; praeterea suffragia habent
finitam efficaciam: ergo distributum in multos
minus prodest singulis, quam prodesset, si fieret
pro uno tantum. i. S. Th. Quod suadet convenientia:
si enim Sacrificium Missae non haberet determinatum, sin-
finitum effectum ex opere operato, non esset ratio cur
saepius in Ecclesia hoc S. Sacrificium ageretur, et ideo
conveniens erat, ut Dominus volens quotidie fre-
quentari ab Ecclesia hoc S. Mysterium, illi
determinatum tribueret effectum actualis efficaciae,
consequenter sic fidelis populus ad eius frequen-
tationem excitaretur.

222. Notandum autem est, quod huiusque dicta completo
procedant de effectu expiationis, seu satis-
factionis pro peccatis ex opere operato, quamvis, ut

advertit Laym: hic c. 1. n. 10. suo modo locum
etiam habent in fructu impetrationis proveniente
ex sacrificio: sicut enim Ecclesiae praxi et consue-
tudine habetur, quod pro aliqua gratia impetranda
non unum tantum sed saepius plura sacrificia
offerantur, post quae tandem id quod imploravimus
obtinemus, et hinc est quod non aeque ~~integrum~~
impetremus rem difficilem ac facilem, quod magnum
indicium est, fructum uno sacrificio applicatum saepe
sufficere aliquem ad beneficium imploratum obti-
nendum, saepe non sufficere, sed nos quod per unum
non possumus per multiplicatum obtinere oportere.
Nota etiam quia secundum dicta non tantum valet sin-
gulis sacrificium oblatum pro pluribus, quam si
singulis singula sacrificia applicarentur, nemi-
nem posse satisfacere uno sacrificio pluribus
sacrificium sigillatim petentibus, aut hoc
sine stipendium dantibus, aut quibus singula sa-
crificia promisisti, ut hodie etiam aliqui tho-
mistae docent, et ideo in praxi si quis
obligationem pro uno celebrandi habeat, et libenter

etm alterig cuigdm meminisset, ut me-
liq faciet, qm si ponplom intttioe dirigat
ad satfaciendu obligaoi sue ierra tale
et talem psona; postea verò roget Dnu
meminerit etm hore et hore, in qtm
sue popli inttioi et obligaoi id vobe;
ubi saltm ex affectu charitis et opre
operantis eigmdi multu prodee poet esto
ptr obligaoe sua exsolvenda illis prodee
ttr valeat.

223. Notandu etm qd ri Assert: dicta: excepto si
plures etm forent oferentes: cu em valor
Sacrfcii sit qo ad sufficia ex= et intnsivè
in actu 1.° infinitg in actu 2°. finite as-
plicandg p oferentes, ubi plures erunt
oferentes etm multiplicabis valor sacrfcii
sm actlem efficaciam, hoc tn discrimines, qd si
oferentes sint siul sacrfcantes ut gtingit
in Neomistis ordinaoibg, ubi Neomiste siul
cu ordinante gsecrant p ta fructg ex opre
oprto, ~~tal~~ qm ex opre oprantis multiplicag, et

adeo ut cuique Eremitae vel minus quam ipsi ordinanti Ecclesiae proveniat, et salvum maneat ius applicandi fructum satisfactionis eiusdem etiam ex opere operato provenientem cuicunque velit, dum ceteri alii offerentes vel sacrificantes, ut assistentes Missae ministrantes, aliique secundum probabiliorem sententiam ex sua oblatione non acquirant ius applicandi aliis fructum sacrificii ex opere operato provenientem, sed tantum eum quem sortiuntur ex opere operantis, vel quem accipiunt ex applicatione sacrificantis: illi enim proprium esse videtur fructum sacrificii ex opere operato provenientem dispensare, cuius proprium est sacrificare; hoc autem est post Christum solius sacerdotis, qui tum fungitur legatione Ecclesiae tum privato ministerio, ut mox dicemus, ergo etiam solius sacerdotis est hunc fructum dispensare, vel circumstantiis. Obiectio difficilis non est, nisi forte exceptio illo D. Hyeronimi relati in Canone vel mediocritas dist. 5. de Consecr. ubi dicit: cum pro 100. defunctorum animabus psalmus vel missa dicitur, nihil minus, quam si pro unoquoque

dicere, accipi, et sic ad hoc Resp. dat D. Bonav. in 4.° d. 45. q. 3. sub litt. F. n. 35. Dicendu quod Hyeronimus sicut patet ex adiunctis loquitur quantum ad meritum facientis, non quantum ad utilitatem eius pro quo fit. ita ille. Nos autem loquimur quantum ad utilitatem eius pro quo fit facile concedentes sacerdotem sacrificantem sibi non minus accipere si pro 100. offerat, quam si pro uno tantum offerat. S. 4. pro quibus et à quibus sacrificium offerri sit ... debeat.

Sect. IV.

Pro quibus, et à quibus Sacrificiũ Missæ offerri possit, ac debeat?

224. Certum est de fide ministrum S. Missæ sacrificii quantum ad valorem esse solum et omnem sacerdotem legitimè ordinatum, etiam irregularem Hæreticum, excommunicatum, suspensum, degradatum, et hoc innuit Con: Trid: Sess. 22. cp. 1. et Can. 2. ubi ait: si quis dixerit illis verbis hoc facite in mea commemoratione, Christum non instituisse Apostolos sacerdotes aut non ordinasse,

ut ipsi, aliique sacerdotes offerrent corpus et sanguinem suum. Anat. sit. 1um abundanter suadetur ex dictis N.o 192. ubi ostendimus tanquam dogma fidei tenendum esse ministrum conficientem hoc sacramentum Eucharistiae, esse solos sacerdotes legitime ordinatos, atque idem esse ministrum conficiens sacramenti Eucharistici et sacrificii Missae, cum hoc ex dictis in sola consecratione essentialiter consistat, quod ergo. Alterum autem quod omnis sacerdos legitime ordinatus quantum ad validitatem minister sacrificii sit, liquet ex eo quod potestas consecrandi sequatur ad characterem sacerdotalem seu ad ordinis sacramentum per characterem indelebiliter impressum, unde sicut nulla potestas legitime ordinato auferre potest characterem sacerdotalem ita neque sacrificandi valorem dicto characteri inhaerentem; quamvis absque omni dubio sit, quod Ecclesia pro certis peccatis liciam sacrificandi sacerdotibus auferre sit, sicut etiam actu hoc licia ablata est irregularibus, suspensis, interdictis, haereticis etc. qui proinde valide quidem consecrare possunt, sed illicite, ita ut quoties hoc facere pra-

sumant praeter ponas à iure statutas mortale qmittant.

225. Notandum, qd sacerdos sacrificans 3plicem gerit p̄sonam, scilet 1° Chri tanqm summi sacerdotis et principalis sacrificantis, neq. enim sacerdos suo noie dicit hoc est corpus meum, sed noie Chri, alias enim nō Chri, sed suum corpus sub speciebus poneret, unde Trid: cit: sess: cp. 2. ait: idem nunc offerens sacerdotum ministerio qui seipsum tunc in cruce obtulit sola offerendi rone diversa. 2° gerit p̄sonam Eccliae cuius legaone fungitur, ut ipse noie eius et DEO cultum dtum offerat, et pro eius necessitatibus inter DEUM, et fideles mediator existat, in cuius manu etiam fideles DEO sacrificium exhibent, unde sacerdos in Memento dicit: et omnium circumstantium pro quibus tibi offerimus l. qui tibi offerunt p. fideles autem 3plr cum sacerdote sacrificium offerre possunt scilet generaliter sine ulla expressa voluntate saltem, quatenus sunt membra Ecclio cuius le-

quae publica in hoc officio sacerdos fungitur. 2°. per assistentiam, qua scilicet Missae inserviunt ministrantes. 3°. largiendo stipendium aut victum ut pro eis sacerdos sacrificium offerat. 3°. agit sacerdos persona propria et privata, ut ipse sua dilectione et charitate DEO commendet in sacrificio quos commendatos habere volet et quidem non solum in memento ubi fructum appli-
~~cationis~~ impetrationis et satisfactionis applicare potest cui volet, sed etiam quatenus est ex opere operantis in publicis orationibus et tota sacrificii actione eo ipso enim quod talis oratio et oblatio sit propria actio sacerdotis, plenum habet eius dominium, unde et fructum ex ipsis dispensare potest cui vult.

Notandum 2°. fructum sacrificii alium esse ex opere operato, 226.
qui scilicet datur ex valore ipsius sacrificii et non per ordinem ad probitatem ministri, alium ex opere operantis qui confertur intuitu bonitatis et sanctitatis ministri sacrificantis. uterque fructus sive ex opere operato, sive ex opere operantis dividitur in satisfactorium et impetratorium fructus satisfactorius est remissio poenae temporalis

pctis quo ad nostra remissionem dicitur: Impetratorium est, impetratio boni spiritualis v.g. castitatis, humilitatis, obedientiae etc. Item bonum temporale v.g. sanitatis corporis serenitatis aëris, ~~fructu~~ frugum abundantiae, Victoriae contra hostes. Caeterum ex prioribus hoc apertum, quod sicut hoc sacrificium aequivalet omnibus aliis sacrificiis, adeoque est latreuticum, seu dicitur nostrae subjectionis et divinae eminentiae protestativum, Eucharisticum, seu Laudis et gratiarum actionis pro beneficiis à DEO sive nobis sive alteri datis: propitiatorium pro delicta nostra, et impetratorium novarum gratiarum de quo duplici fructu antea, ita etiam à sacerdote offerri potest in gratiae divinae excellentiae, et nostrae subjectionis, item in gratiarum actione pro beneficiis tum nobis tum alteri exhibitis, item ad impetratione novarum gratiarum, et in expiatione nostrorum peccatorum. His notatis

227. Tanquam certum supponendum est pro beatis et damnatis non offerri hoc sacrificium ut impetratorium vel propitiatorium est, in inferno enim nulla est redemptio,

in cœlis am nulla indigia, sed ois felicitatis finalis possessio, adeoq; nec opq el nec prode sive damnatis sive beatis aliqd sacrificium prie expiatoriu l. impetratoriu. Dico tn prie impetratoriu, in qntm em beatu gloriae extensive augere possumq eatenq qtenq maior eoru veneraio et honor in terris habeat, dici pt, qd etm beatis fructq impetraois applicari valet: sed sicut hoc gloria apud hoies ipsis ttm e extrinsica, nec intrinsica felicitatem et bonu eoru auget, qin potiq redundat in bonu nrum in qntm nobis fiducia in sanctu auxilia promovemq, ita e recte di prie loqndo sanctis fructu impetraois applicari: ipsis tn pt hoc sacrificiu applicari in qntm e latreuticu, et Eucharisticu, ut tn ita qsi in beatis finaliter sisteremq, sed in qntm gloria beatu et beneficia à DEO ipsis donata DEO in augestis referimq, et hoc e qd S. Eccla facit suosq; fideles facere hortaq, dum celebrat memorias Martyru aliorumq; sanctu, unde recte S. Aug: in Joan: Tract: 84. ait: Non sic

Sanctos commemoramus, quemadmodum alios, qui in pace requiescunt, ut etiam pro eis oremus, sed magis ut orent ipsi pro nobis. ita illa. In templo DEO in honore hujus vel illius sacrificia offerimus in quantum DEO pro donis et gloria tali sancto datis gratias agimus, unde sacrificia in gloriam sanctorum celebrata sunt sacrificia laudis seu Eucharistica et etiam latreutica, interim in talibus sacrificiis ipsi etiam sancti honorantur, cum enim ut sit maior sanctorum gloria et delectatio, quam DEI glorificatio, dum enim DEO pro donis et gloria sanctorum gratias per sacrificia agimus, quodammodo ipsam sanctorum laudem promovemus et gloriam augemus, unde habes quid dicas haereticis, si, quia in sanctorum solemnitatibus sacrificia in honore eorum offerimus, dicunt: nos Sanctos divino honore honorare, non enim sanctos DEOS colimus, nec in sanctum honore sistimus, sed sicut monitum propheta DEum

in sanctis suis honoramus. Jam quaeritur pro quibus sive vivis sive defunctis quorum memoriam S. Ecclia in missa facit illud sub memento vivorum, horum verò sub memento mortuorum sacerdos sacrificium missae aplicare possit quoad fructum impetratorium et expiatorium.

Assert: 1. Sacerdos qtenus gerit personam Christi valide aplicare et offerre pt missae sacrificium pro omnibus et singulis viventibus tam parvulis qm adultis, tam infidelibus qm fidelibus, tam excomunicatis, qm non excomunicatis. Ita Laym. hic l. 5. Tr. 5. c. 2. n. 6. et ratio est quia sacrificium altaris est quoddam memoriale sacrificium crucis, eandem hostiam et eundem continens principalem offerentem, scilicet Christum atqui Christus sacrificium crucis peragens sese ipsum obtulit pro omnibus omnino viventibus, ipsis etiam suis crucifixoribus, Unde etiam Aplus 1.a ad Thimot: 2o. ait: obsecro igitur primum omnium fieri obse- 228.

craoes, oraoes, postulaoes, graaru actiones pro oibus hoibus, unus enim DEUS, unus et mediator DEI et hoium homo Chrus JESUS qui dedit redemptioe semet ipsum pro oibus ... ergo sicut sacerdos qtenus agit psona Chri sacrificii fructu, ratione impetraois, qtenus scilicet ad veram fidem ad ingem poenitiam, ad sinceram Eccliae obediam, ad virtutu aemulatu pveniant, redeant pro oibus et singulis viventibus, sive fidelibus, sive infidelibus valide applicare pt. Dixi autem valide: cum enim sacrificium missae sit publicum ministerium in Eccliae utilitatem praecipue institutum, oi iure Ecclia suis sacerdotibus prohibere pt, ne certis psonis ppter gravitatem eorum pctum inobediam fructu huius sacrificii applicent, cui prohibitioi sacerdotes parere dent, ita ut qtravenientes tamquam filii inobediae graviter peccent, etsi valide applicent; quibus autem prohibitum sit applicare mox noscemus.

Assertio 2. Sacerdos quatenus gerit personam ministri 229.
Ecclesiae fructum sacrificii valide et licite applicare potest pro omnibus et singulis baptizatis vivis
et defunctis quamdiu membra Ecclesiae sunt sive
militantis sive purgantis. Probabilis etiam et
satis tuta ac in praxi à Doctoribus usitata
sententia est sacerdotem etiam qua ministrum Ecclesiae
post Conc: Constantiense posse valide et licite
offerre sacrificium missae pro haereticis toleratis
aliisque excommunicatis non vitandis, item pro cathecumenis paganis et Judaeis, saltem per modum
deprecationis ad Christum, ut ad Christianam fidem
convertantur, non autem pro haereticis non toleratis
aliisque excommunicatis vitandis qui sunt nominatim
denuntiati et clericum percussores, ita hodie
communior cum Laym. et aliis. Generalis
autem ratio est quia sacrificium Missae est quaedam
repetitio sacrificii cruenti seu crucis sola
offerendi ratione diversa ut supra dictum,
et ideo etiam ut minister Ecclesiae publicus

pt pro oibus ijs hoc sacrificium valide
et licite offerre, pro qibus pt offerre
ut gerens personam Christi excepto ubi Ec-
clesia hoc expresse prohibet, atqi Ecclia
hoc non prohibet fieri, nisi pro haereticis
et excommunicatis non toleratis seu vitandis,

gos.
230. Nec dicas olim Missa in duas partes
fuisse divisam quarum 1.a usque ad Canonem
dicebatur Missa cathecumenorum qia tunc usque
tunc in Ecclia permittebantur catecumeni, altera
verò pars à Canone vocabatur missa fide-
lium, tunc enim catecumenis exire iussis
soli fideles manere permittebantur, atqe
non alia ratione videntur abire iussi cate-
cumeni, qm qia credebantur ipsos utpote non
baptizatos fructum sacrificium percipere non posse.
gos. 2°. Excommunicatio est seclusio membri
putridi à corpore fidelium et privatio suffra-
giorum Ecclesiae, atqi oes. haeretici et qualiter cumqe

excommunicati tolerati sint, tn adhuc excommunicati sunt, extra applicationem Missae et suffragium quae Ecclesiae et quidem simpliciter, quod non possit pro iis offerri vel applicari missa.
3o. S. Aug. de orig: animae c. 9. ait: quis offerat corpus Christi nisi pro iis qui sunt membra Christi? atqui Judaei, pagani sunt non sunt membra Christi, ergo neque sunt baptizati. quod
R. ad 1. Cathecumenos non ideo abire jussos fuisse Canonis initio, quasi pro iis hoc S. Sacrificium offerri non posset, sed quia needum sufficienter instructi judicabantur ad credendum maximum illud consecrationis mysterium, unde facile in illo errare possent, ideo quod S. Ecclesia ipsis providere volens, eos sub canonis initium ab Ecclesia exire jussit. 23.
Ad 2um. dico excommunicationem utique esse exclusionem membri putridi a corpore fidelium et privationem suffragiorum communium, attamen hoc exclusio et privatio a voluntate Ecclesiae

mensura, et ideo unq alteru am. dig abscindi. Eccl.a am in Con. Constan: in Extravi: ad Evitanda: ptr plurima mala iurgia et lites evitandas gcessit cu hæreticis toleratis liberu exercitiu sive in civilib. sive in sp.ralib. dumdo hoc n sit unu ex signis hæreticæ pravitatis protestivis, unde in nra patria passim qmittur hæretici sacrificio missæ interesse, quavis exqunicati sint, adeoq hoc de iure qmitti n poest. In eo am casu qo ad instaa hæretici tolerati missa pro ipsi salute aut necessitib. offer, hæretic. fidei catholicæ qunicat, n vero sacerdos hæreticæ pravitati, cu qo hoc aliunde cedat in æstimaoe S. Eccliæ et favore sacerdotis sic aplicare valentis, nec certa rao prohibiois hea, pro sic exqunicatis missa offerri pt. et maxime qe de si dirigaz ad ipsu qversioe

etm qtm sacerdos agit ministru publicu Eccliæ, publicè dn nominare n dt excommunicatu l. haereticu in oraoib, ne forte scandalu quid fideles caet. Et hoc procedunt de excommunicato tolerato, alii em eo ipso qd ab Ecclia n toleran, oi beneficio spali et comi suffragio privan, qale praecipue e missæ sacrificiu unde procul dubio graviter peccat qi pro n tolerato publicè sacrificium offert, an am privatim pro tali suffragiu dicere pit, dicam postea. Hic am nota, qd qmvis sacerdos n tolerato sacrificium applicans mortltr peccet, si id scienter faciat, tn validè offerat qoad fructu qem ht ex institutoe Christum qa Chrs Dns illd instituit pro oibs tu qa Ecclia dictu fructu impedire n pt neq em ab Ecclia pendeat, si ttm ex institutoe ministri cui soli Chrs totu qmisit sd ad 3. dico, qd illd Augustini dictu interpretaq

generlr fiet qd pro nemine offera nisi
pro eo qi e membru Chri l. actu l. poa,
alibi am dictu e oes ~~pta~~ viatores
ee membra Chri saltm poa. Dal
dico 2°. S. Augstnu loqi de effectu sat-
factiois ex opere oprato qi n prodeniss
ni graa gstitutis n am de effectu im-
petraois variu auxiliu graa qiby
ad iustificaoe disponi pnt.

232. Assert: 3. Sacerdos qa privatus offerens pt
valide et licite sacrificiu offerre pro
qibcq excomicatis etm n toleratis qtm ad
fructu impetratoriu et etm satisforium,
si aliunde defectus n fuerit. Ita cum
Sylvestro ex quni Suym. et alii. Ros e
Tum qia Eclia n prohibet et fortassis
neqe prohibere pt privata charitis offi-
cia exhibere ei qem qio pmmu sui
in via salutis adhuc ht, qndiu am

qui in hac vita degit, tamdiu proximus est in via salutis ut alibi dicta, neque privata illa missæ applicatio obtinet aliam rationem nisi privati charitatis officii: quod fit etiam quia illa actio est propria sacerdotis, proinde ab ipso dirigenda ut voluerit, fit etiam quia Ecclesia non privat excommunicatos privatis, sed tantum publicis suffragiis, illa autem applicatio privata non est publica: quod Dico autem sacerdos privatim offerens eteneque vel sola mente applicat, vel verbis suis sine oratione ab Ecclesia usitatâ, quod maximè contingit sub memento, sub quo proinde etiam non toleratorum meminisse potest, quia memento non est oratio Ecclesiæ,

sit l. verbalis, l. mentalis aplicao sacerdotis privati, et hoc etm extendi ad alia suffragia et pias precaoes, qas excomunicati precari possumq, dumdo nd Ecclia oraoes ad hoc assumamq.

233. Assert: 4. Ut sacerdos fructuose aplicet fructu sacrificii aplicao dt fieri l. ante missa l. certe in ipsa missa ante sumptioem, ita, ut si tunc aplicatioem facere omiserit, l. fecerit absolute incapaci, fructq ille devolvaq in thesauru Ecclia: ipsa
am aplicao suffiit, si virtlis
imo etm si htlis fuerit
id e tolelt praeterita
si nqm retractata,
vitiosa etn illa
aplicao, qa fit
sub gditione

contingenter futura. ita quis. Ratio prima ptisc.
quia sacrificium operatur dum ipsum fit, et est,
et quidem secundum applicationem sacrificantis:
si ergo sacrificans nec antea nec dum ipsum
sacrificium fructum sacrificii aplicarit, consequens est,
quod fructus ille neutri determinate adveniat
quia tunc sacrificium ipsum ratione sui non minus
operatur quam si alicui applicatum fuisset
sequitur quod cedat in utile totius Ecclesiae
pro qua sacerdos orat, adeoque in the-
saurum eius. Eadem ratio etiam militat,
si aplicatio facta fuit absolute incapaci
v. g. damnato, nec altera secundaria intentio
facta fuerit, ut fieri solet si tali prodesse
non posset, alteri huic vel illi prodesset.
Quod autem habitualis intentio sufficiat ratio est quia
aplicatio fructus sacrificii a sacerdote facta
esse habet per modum donationis et sortis conditionatae
v. g. dono tibi fructum hodierni sacrificii,

si pro labore et ministerio stipendiu
dederis, alterisque atque donas mrme
qdionata qtruo suu sortij effectum,
si qditio purificata nec ipsa donaois
inttio fuerit revocata, ut adeo oino
sufficiat ad illa ittio l. promissio htlis.
Sultr qo in aplicaoe fructy sacrficii
misse sufficit aplicao htltr qsevrans,
prori si hodie promittis, te aplica-
turu sacrficiu misse celebrandu pro-
xima pro hoc l. illa, si illa drica qtra-
ria inttioe n facris, nec hodie factu
revocaris valide et aplicasti, et obli-
gaoem tua solvisti. Lao 3a. stiend,
qd applicao sub qdioe qtingenter futura sit
vitiosa, qia n e in potestte sacerdotis
suspendere fructu sacrficii, sicut neque in ipsis
potestte e suspendere fructu sacrmi, citatq
ulcerpes n solu qstitutio Clementis 8. ab Arbosa,

fectum à Tamburino decreto S. Gregorii:
unde reprobanda illa aliquorum praxis, qui offerunt
sacrificium pro iis qui praebent stipendium daturi
sunt, hi tales ex genere nullatenus satisfaciunt
sic anticipando sacrificium. contra etiam reiicienda
illa applicatio offeram pro eo qui ex praesen-
tibus hodie est moriturus, navigaturus in
hanc aut illam dignitatem eligendus, eo quia
enim DEUS operatur sacrificii fructum sine
applicatione sacerdotis, si sacerdos appli-
caverit sub expressa conditione contingentis futura
salum est quia manet sacrificii fructus
suspensus, quod non est licitum, dixi tamen sub conditione
contingentis futuri, hoc intellige, si illud
futurum alterius petentis in intentione v.g.
determinatum non fuerit, unde si quis sacerdoti
diceret hodie navigabo tu pro mea intentione
sacrificium applica, non solum valide sed etiam
licite applicabit pro eo, quia ista conditio non.

amplius plene pendet. Et haec videntur intelligenda quoad fructum satisfactorium, non autem impetratorium, unde validè offerre sacrificium pro implorando auxilio in negotio etiam tantum contingenter futuro v.g. pro Caesari obtinenda victoria contra Turcas, pro felici partu imperatricis, etc. quia licet nemo possit satisfacere pro debito non contracto, tamen quis potest implorari auxilium pro debito non contrahendo. l. 5. de fructu sacrificii et aliis adhuc residuis.

Cap. V.

De fructu sacrificii, et aliis adhuc ~~dec~~ residuis.

234. Fructus sacrificii generaliter potest dividi in merè extrinsecum et intrinsecum et mixtum, per merè extrinsecum intelligo stipendium à fidelibus oblatum sacerdotibus, ut ipsis sacrificii fructum applicent: circa quod stipendium certum est, quod illud

licitè accipiat: dignus enim operarius mercede sua Levit: 10. et qui altari servit cum altari participat 1. Cor. 9. et hoc hoc quis Ecclesiae praxis semper à Conf. exa minata et permissa; tamen advertendum est 1º quod hoc stipendium non dari nec accipi pro immediatè pro sacrificio, hoc enim foret simoniacum, fructus enim sacrificii est res plane diva et spiritualis, consequenter sine simonia non comparabilis pretio temporali, sed dari et accipi debet pro ministerio et subsidio sustentationis ipsum enim ministerium sive labor sustentans est pretio aestimabile, et ideo illo compensabile. 2º. Non debet plus exigi, quam vel lege Episcopali vel consuetudine vel prudentum virorum iudicio statutum est nisi forte speciales circumstantiae intervenirent v.g. eundum esset ad Ecclesiam longius dissitam officium esset cantandum horarum cantu littaniis, vigiliis &c celebrandum, ubi pro extimatione laboris specialis taxabit aliquid

amplius peti pt, sicut enim dignus est operarius mercede sua, ita qui amplius operatur am-
pliori dignus est mercede de eo quo li-
cite convenire pt petente. Est stipen-
dium hoc l. summum, l. infimum, l. medium,
summum est 30. cruciger, medium vigintiq.
infimum viginti: si ultra hoc exigit
sine rationabili causa iniustitiam committit exi-
gendo ultra legitimam taxam: si tamen
liberaliter aliquis plus offerat, illud sine omni
nova accipere pt, si vero ipse sacerdos
minus acceperit, puta 14. crucigeros, tamen totum
sacrificium illi applicare tenebitur, a quo stipen-
dium accepit, nisi expresse aliter cum pe-
tente convenerit.

235. Tertio Adverte talem sacerdotem stipen-
dium accipientem ex iustitia teneri ad offe-
rendum sacrificium secundum intentionem petentis, in
quantum tamen DEO contraria petitio non est, ex hoc
enim fine stipendium ipsi datum est.

4.° Sm que Dcs sentia eu etm teneri sacrificiu offerre eo loco et altari, et tale missa, qo loco p stipendiu dans petierit, nisi raablis caa excuset, neq etm diu differenda e missa petita, et putant Dres notblem dilacem poe ee mortlem mxme si sine raabli caa fiat, eo qd vergere pit in grave damnu illu, pro qibg missa aplicanda e.

5.° Non ee licitu sub gravi plura stipendia accipere pro una missa, etm ea inttioe qd velit alteri aplicare fructu spealmum alias ipsi sacrificanti proventuru, qd damnavit Alexandr 7. proscribens sequente pocem ord: 8. Duplicatu stipendiu pt sacerdos pro eadem missa licite accipere aplicando petenti partem etm spealma fructg ipsimet celebranti correspondentem, idq post decretu Urbani 8. ita ppoo.

6.° Sülitr ab eodm Alexandro dam-
nata ee illa praxis, qa aliqi stipen-
dio pingiori sibi oblato id detrahunt
qd solito stipendio amplig e, et al-
teri sacerdoti dantes solidu stipen-
diu in illu obligaoem suam transfe-
runt, et id qd amplig e sibi retinent,
nullo em titulo tales sibi retinere pnt
id qd amplig e, neq em alio titulo pin-
gig stipendiu datu e, qm liberalitr
ong sacerdotis remunerando, qd onus
tales n sustinent, s in alteru transfun-
dunt, et ideo tales eigni sacerdotem
defraudant, et ad restituoem tenent: proo
damnata ordi: q: sic sonat: post decretum
Urbani st sacerdos, cui missæ celebrandæ
traduntr, ‡ alivs satisfacere collato
illi minori pretio, alia pte stipendii
sibi retenta. Videntr tn in hac pooe ‡

n̄ includi illi q̄i ex fundaōib9 aliisque
titulis v. g. Ecliæ ditandæ augendi bene-
ficiū p̄ dato principis stipendiū sibi, sm̄
q̄d eminet, retinent dato altero sacer-
doti iusto stipendio, esto minore, dem
eiqm̄ dantiū zelus finis, fuit sacrificiū
missæ pro se legendū et amplias bene-
ficiū, dotatio Ecliæ, et ijs dato pro
Missa iusto stipendio alterū q̄d amplius
e licitè sibi servare ut ex altero titulo.
hoc de fructu extrinseco sacrificij.

Fructum sacrificij mere intrinsecū illum 236.
intelligo, quem sacrificiū ex se ipso seu opere
operato operatur; fructus aūt iste, si sacrificiū
in ordine ad DEUM considerē, e supremus
honor et gratiarū actio DEO exhibita
et iste fructus seu ut rectius dicā sacrificij
effectus sit infallibilis atq̄ immediate procedit
à sacrificio, q̄d ob infinitā ~~bonitat~~ digni-

tate offerentis propriis nempe Christi,
et esse gratum in conspectu DEI. Si vero
considereis Sacrificium quo ad nos, fructus
eius ex opere operato est multiplex, nam
1° inde acquirimus remissionem peccatorum mor-
talium et venialium, non quidem directe immediate,
sed mediate tantum et indirecte, ut habetur ex Trid.
sess. 22. c. 2. ubi ait: huius quippe oblatione
placatus Dominus gratiam et donum poenitentiae
concedens crimina et peccata etiam
ingentia dimittit. i: Con: Ergo Patres
Concilii inferunt huius sacrificii oblatione
eatenus peccata dimitti, quatenus intuitu et
vigore huius sacrificii DEUS peccatoribus lar-
gitur varia actualia auxilia quibus ad me-
liorem frugem et dictam poenitentiam ac
charitatem inducuntur, qua charitate et poe-
nitentia mediante peccata tum mortalia tum
venialia dimittuntur: non quo immediate ratione
sacrificii, sed ratione actualium auxiliorum

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK gefördert durch Baden-Württemberg

† hoc sacrificium augetur indubie ad poenitentiam et ipsa mediante in gratia et liberatione a peccatis traducimur. 2° Accipimus remissionem poenae temporalis, quae peccatis quoad culpam dimissis debetur sive hic, sive ibi, et hic fructus ex eo provenit prout est satisfactorium, et quidem indubie ac infallibiliter, quia ad remittendam poenam temporalem non est opus speciali quodam actualis gratiae auxilio, sed tantum ut merita Christi nobis indubie applicentur, quorum intuitu Deus remittit secundum determinatum gradum valoris poenam temporalem, si aliunde ille pro quo applicatur ulterius obicem non ponat. 3. Recipimus augmentum gratiae sanctificantis: sed iste effectus verum non est indubie ex vi sacrificii, sed tantum mediate, in quantum scilicet ex vi sacrificii alicui conferuntur varia auxilia actualia ad poenitentiam, charitatem maiorem producentis eum gradum sive 1° sive 2° gratiae est sacramentis vel sacrificio,

qia tn f sacrficiu DEUS varia nobis
auxilia largij, qibg in graa crescere
possumg, ideo etm iste effectg indirecte
sacrficio attribuij, s tn infallblis n
e, qia sqe in subto cui applicg, dta dis-
poo n e, graa em vocanti sæpig re-
sistimg. 4°. f hoc sacrficium
dang nobis diversa bona sive spiritalia
sive temporalia, nec n evitas ~~bon~~ op-
positum malorum, qd nobis pt obvenire
l. imdte ex sacrficio, si nimirum
ex vi ipsig nobis tale actle auxiliu
dag, l. medte, si effectg impetratg sit ipsa
remissio petum l. augmtm graa, qa ut
antea diximg n imdte sed tm mdantibg
actlibg auxiliis obtinemg, qa qidem
actlia auxilia ex ipso sacrficio, qa
impetratoriu e, imdte obtinere pos-
sumg, qtm nobis ad salutem sufficit.

Fructu sacrificii mixto vero intelligo fructu 237.
ex opere operantis in sacrificii actione no-
bis provenientes sicut enim supra dixi,
quamvis sacrificii fructus ex opere operato
sit quantum ad actum 2um et applicatione ad certum
gradum determinatus, ille ipse tamen gradus intendi
et augeri potest ex opere operantis tum
sacrificantis tum illius pro quo offertur si-
sibi et quantum ille tale sacrificium simul
cum sacerdote offert, talis ergo fructus
et a devotione offerentium et ipsa etiam
sanctitate actionis aliqualiter dependet et
participat et ideo ipsis mixtus dicimus,
et hoc modo ex opere sibi operanti in
sacrificio omnia illa obtinere possumus,
quae obtinemus ex opere operato, quamvis
non ita faciliter, dum quae sic accipimus
a nostris meritis, illa vero quae ex opere
operato sortimur ex infinita efficacia

Dni passioe et meritis obtinemus
etm abstrahendo ab oi nro merito
et labore dumdo vetrum obicem n
ponamus. Iste fructus alitr dividi solet
in meritorium satisfactorium et impetrorium:
meritorius e qo tu ipse sacrificans, tu assis-
tens sacrificio si in statu grae fuerit sibi
pt mereri augmtm grae sanctificantis in
praesenti et gloriae in futuro, et iste ef-
fectus ttm hz ex opere operantis n am ex ope
operato sm quie Dru, grã em sanctificante
directè ex ope operato caare e priu sacrmis
n sacrificiis, dixi directè, priori ea lo.
dictum e etm ex opere opto indirecte pot
sacrificium caari graã. Fructus sat-
sfctorius di qo satisfit pro poenis pcto quoad
culpa remisso dtis, et iste effectus n solum pro-
venit ex ope operantis, s etm ex ope operto
imdtè provenire pt, ut supra dictum.
Fructus impetrorius e, qo tu sacerdos tu missae
assistentes sibi varia auxilia impetrant, et

iste fructꝫ iterũ pt ee ex ope operantis
ptr sua devoem, et etm ex op: opeto ptr
ipsa merita Chri qæ per sacrificiũ nobis appli-
canz, et ex qibꝫ obtinemꝫ qæ sm Dei voltm
et nra salute petimꝫ. hoc de fructu sa-
crificii.

Jam etm per ordine ad participantes præfatos sa- 238.
crificii fructꝫ gnitr triplex portio assignaz
in qavis missa danda qaru 1a dicitur fructꝫ ge-
nerlis, altera specialis, 3ia fructꝫ specialmus.
Genrlis e qi toti Eclia oibqꝫ fidelibus
qvenit, sacerdos em n solu privatꝫ e offe-
rens, sd etm Eclia publicꝫ ministr, in cuiꝫ
psona offert, et dicit qæ tibi offerimꝫ pro
oibꝫ catholicæ fidei cultoribꝫ, et per qam ob-
laoe toti Eclia oibqꝫ fidelibꝫ sacrificii
fructum participat, qi fructꝫ qia ad tota Eclia
defluit, genrlis apellaz. Specialis e, qem
specialr sortiunz illi, pro qibꝫ sacerdos specialr
offert, et illi, qi unâ cu sacerdote illud offe-
runt assistentes l. cooperantes in actioe sacrificii,

hunc fructum aliqui ministerialem apellant,

distinguunt alii, ~~…~~ specialem dicunt, quem sortiuntur missae assistentes et cooperantes, illum verò quem obtinent illi pro quibus sacerdos offert dicunt ministerialem, et hoc distinctio recentioribus usitata est qui proinde quadruplicem fructum distinguunt. usitatior tamen fructus tripartitus, ut unus nomine vocetur specialis ~~…~~ alius generalis 3º. ~~generalis~~ specialissimus, qui ille est, quem sacerdos celebrans ex opere sacrificio sibi obtinet, et quivis si pro seipso celebrare voluerit, sibi praeter fructum hunc specialem etiam illum qui specialis dicitur obtineat, tamen ipse specialissimus ei ita proprius, ut sicut notat Sporer Tyroc. p.2. c.4. §.3. n.255. ipse obtineat, esto etiam de eo omnino non cogitet, neque eum etiam fructum tamen, dum pro stipendio accepto alteri missam applicat, alteri applicare teneatur, ut tenet quis, imo neque applicare validè sit alteri, ut cum Suarez Lugo, Tamb, alii plurimi docent, cum quibus ego,

cũ iste fructus sit sequela vitae offerentis ministri
p sanctitatem actionis in beneficium agentis tam
S. Mysterii cui proin soli a Dño credi re-
servatus: certe sacerdos sibi hunc pro retineat
si sapit, dud nulla etiam ipsi alteri dato sti-
pendio applicare lex compellat. et hoc de fr. sac.
Incidens hic quaestio: orit ab ipso etiam S. D. in 3. p. q. 82. 239.
a. 6. ventilata, an sicut missa sacerdotis mali
minus valeat, quam boni, ubi de fide tenendum
est, non minus consecrare corpus et sanguine Dni
sacerdotem pessimum, etiam hereticum quam
piissimus. Hoc ergo supposito quaestionem nobis
S. Doris resolvimus, sic ait loc. cit. In missa
duo est considerare, scilicet ipsum sacrum quod
est principale, et orationes quae in missa fiunt
pro vivis et mortuis: quantum ergo ad sacrum
non minus valet missa mali sacerdotis,
quam boni, quia utrobique idem conficitur sacrum.
oratio etiam quae fit in missa potest considerari
dupliciter, uno modo in quantum habet efficaciam ex de-
votione orationis sacerdotis orantis, et sic

non dubium quin melioris sacerdotis missa
magis est fructuosa: alio modo in quantum oratio
in missa profertur à sacerdote in persona totius
Ecclesiae, cuius sacerdos est minister, quod
quidem ministerium etiam in peccatoribus manet,
sicut supra dictum de ministro Christi,
unde etiam ad hoc est fructuosa non solum
oratio sacerdotis peccatoris in missa, sed etiam
omnes aliae eius orationes quas facit in Ecclesiasticis
officiis in quibus gerit personam Ecclesiae, sed o-
rationes eius privatae non sunt fructuosae secundum
illud provb. 28. qui declinat aurem suam ne
audiat legem, oratio eius erit execrabilis
i. S. B. ad cuius mentem quis consentit bre-
viter dicens: missa mali sacerdotis ex
opere operato et oblatione Ecclesiae cuius legatum
gerit sacerdos, non minus valere quam sacer-
dotis boni, cum fructus sacrificii sic consideratus
non dependeat à merito sacrificantis ministri
sed à meritis Christi et sanctitate Ecclesiae: ex opere

verò operanti spe dubio minus valere missa sacerdotis mali, plus sacerdotis boni sm illud Alexandri Papae in Can: ipsi sacerdotes 1. q. 1.ª quanto digniores fuerint sacerdotes, tanto facilius pro quibus clamant exaudiuntur. Unde non immerito laudantur illi, qui (seclusis iudiciis temerariis) libentius audiunt sacrum sacerdotis boni, quam sacerdotis mali, sicut et illi qui stipendium pro faciendo sacro offerent potius bonis sacerdotibus, quam malis. quae pro solutione praefatae quaestionis sufficiunt.

Jam duo alia ex prioribus inferuntur. 1.º sicilt maxima esse dei consolationem fidelibus in esse Missae, in qua simul cum sacerdote offerant, etiamsi sacerdos eorum omnino non meminerit, tamen fructum specialem quisque sibi etiam ex opere operato intantum participat, ac si ipse solus missae assisteret, vel etiam pro se à sacerdote offerri fecisset imo hunc fructum etiam alteri applicare potest non minus, quam alias suas satisfactiones, orationes sicut docet Suarez loc. cit. S. 2. Unde etiam amplius obtinet, 240.

qi simul praesens cum sacerdote Missam pro
qua stipendium dederat audiat et offerat,
quam si pro eo absente missa dicatur, imo
melius faciunt, qui pro defunctis suis
familiaribus plures missas audiunt, et
illas cum sacerdote offerunt, quam si in eorum
absentia unam tantum vel alteram missam pro iis
celebrari faciunt, quantum est ad fructum
impetrationis, etsi non quantum ad fructum satis-
factionis. At nota quod dixi simul offerant,
si enim sacrificium non offerrent, ex opere operato
vix aliquid participaret, sineque sacerdos eorum
meminisset, fructus enim sacrificii multiplicatur
solum multiplicatis oblationibus, quod si vero
in una oblatione quis plurium meminerit,
inter illos portio illa specialis dividitur, et quo
plures sunt eo minus accipiunt.

241. Alterum est, quod sacerdos contra voluntatem et etiam
expressum mandatum sui superioris sacrificium
alicui applicans, etsi contra obedientiam peccet,
validè tamen applicet, ita ut etiam pro stipendio

satisfaciat, ut quis tenet contra Dianam p. Lasc.
quia non est alterius quam sacrificantis applicare
fructum sacrificii, sicut non alter quam sacrificans
gerit personam [illegible] in casu non ob-
stante iustitia peccato tamen adhuc talis sa-
cerdos est sacrificans et gerens personam Christi,
ergo adhuc illius est applicare, unde si aliter
applicet, quam superior mandavit, peccat contra
obedientiam, applicatio tamen valet. Neque dicas
sacerdotem non operari ut ministrum Christi
quando facit intentionem contra intentionem Christi,
atqui talem sacerdotem facere intentionem
contra intentionem Christi, cum voluntas Christi sit ut
obediat, et non peccet: ergo. Dico enim voluntates
Christi alias esse consecrativas alias simpliciter prae-
ceptivas, ab illis conformiter aliquis dicitur agere ut
minister Christi, ab his vero seu praeceptivis
observando aliquis dicitur amicus Christi, talis autem
sacerdos non contra agit voluntati intentioni ~~aut~~ et voluntati,
sed tantum voluntati praeceptivae, quia laedit praeceptum
de caetero intendens facere quod Christus fecit,

adeoq; et q[ui]dem minister sit et amicus Christi talis sacerdos. a.2. de requisitis extrinsecis ad sacrificium missæ.

Artus II.

De requisitis extrinsecis ad sacrificium missæ.

Huius arti tres erunt sectiones, in 1.ª de requisitis materialibus altari calice etc in 2.ª de ceremoniis, an et quando obligent, nec non de defectibus supplendis etc in 3.ª pro supplemento aliarum tibus supplendis etc in 3.ª pro supplemento aliarum huc et dictarum, necessaria tra, ut de obligatione celebrandi, de licita missæ incumpendi, gave celebrandi, de licita missæ incumpendi etc dicemus.

Sect: I.

De requisitis materialibus, Altari, et calice, et linteamentis sacris.

242. Requisitis materialibus ad S. missæ sacrificium ministrum, aram, aræ ornatum, S. vasa, et sacerdotis vestimenta intelligimus: de his ergo dicemus; et 1.º de ministro: dico minister sacerdotis

servitor ille, qui sacerdoti ad altare respondet, hic dt ee de sexu virili et n foemina, ut cstat tu ex Rubr: p.1. tit: 6. tu ex cp. cohibendu de cohabitaoe cleric et mulier, Can: sacratas d. 23. Ut etm urgente necessite potig nullq, qm foemina sit adhibenda, in qa re rigidissimi dicuntr Itali et Hispani, in Germania tn et Belgio in qibqda locis praxis ht, ut monialis e choro l. altero vicino loco respondre pit, ad altare tn foemina nullatenq admittenda st. ita cmis. Extra necessitem sine ministro celebrare Drs cmits dicunt mortale, putat tn P. Gotdefridq Gurtzfell satiq ee celebrare die festo sine ministro, qm inmittere, qd verum arbitror, si aliàs praecepto de audiendo missa satfacere n poet, cu em utrumqe, et ministru adhibere et missa audire sit ttm de praecepto Eccliae, et hoc si n fortiq e, certè illi aequale e, ideo etm sine ministro qi voluerit celebrare, pit, meliq tn faciet, si assumat ministru talem, qi etsi n pit

respondere, sit tn urceolos porrigere, librū deferre, q hoc sit etm sacerdos sine scto facere qoties aliqd, ipse tn vellet etm ex piete celebrare, tn tn dt ipse sacerdos respoe ministri pfecisse supplere. Minister sufficit unq in missa privata de iure novo ex Rubr: de iure antiqo requirebanr duo, in missa verò solenni ministri st diaconq et subd: nec altero ~~preter~~ praeter ipsos opq e, qmvis decentia etm acolytos exqirat.

243. Alterd requisitū e Altare sine qo nqm licitum e sacrificare, et sine eo extra extremam necessite sacrificiū peragere mortale e qtra qunem Ecclie qsuetdnem et varias Pntfu sanctioes. Est am altare Dplex firmū unq planities qnnexa e et affixa basi ita ut sine eiq lesioe amoveri n pit, alterd portatile sive viaticū et itinerarid qd de loco in locū transferri pt. Dt utrdqs altare ee qsecratum ab Epo l. Abbate ius mitrae hnte l. altero privilegiato.

Sed nota qd plerumq; ab Epis negat Abbatibq facultas gsecrandi Altaria fixa, portatilia verò ex usu et gsuetdne licitè etiam gsecrant et gsecrare pnt. Dicit etm amicq hic Diss. 23. sect. 12. ex Sylvestro, qd gsecrao altaris sit actio ordinis Epalis n am iurisdictiois, adeoq; Epu electu et n gsecratu poe qidem alteri Epo gsecrato liciam facere gsecrandi sua altaria, tn f seipse illa gsecrare n poe. Dt etm altare ee lapideu, aliàs chrysmatis unctioe n gsecren, ut dr Can. altaria de Conse: d. 1. Non tn reqiri ut tota sit moles lapidea, sd tm ut pars superior et tta qa capere sit simul hostia et parte maiore calicis sit de lapide, dr am hoc pars lapidea ara seu tabula, in qa regdenda st reliqeia Sancti cu noie Epi gsecrantis, et Sancti, cui altare dedicat cu anno et die gsecraois, qi ut monet Pontificale ante solennitem dt ee Diecq l. festivq:

putant tn multi religias n̄ ptinere ad
eentia' gserraois: loco am' ille in qore
ligiæ gdun, dij sepulchrum, qd obsignari
dt parvo lapide rotundo l. quadrato,
qi lapilly sigillu' dij. Non dt altare
necessrio ee quadrangulu', nec versg oriente,
qia huig nulla lex praeceptiva ht, tn ex
gsuetdne hoc fit, et ideo si sine ingmdo
hoc fieri p servari oportet.

244\. Violaz et execraz altare sicu' triby mdis,
1° p pollucem Eulia, n' am p destructioe
Eulia, unde etm si Eulia fit à poori destructa
Eulia, unde etm si Eulia sit à poori destructa
si tn altare destructu' n' sit retinet suam
gsecratoe altare: portatile etm altare qia
mobile e', probabit p pollutoe Eulia n'
polluitz, et ideo eo in alio loco uti licet.
2° Violaz altare p diffractioem tota,
et nulla pars illig se sola maneat satis
ampla ad recipiendu' simul hostia' et
calice' sm maiore' sui ptem, et hoc etm

valet de ara portatli qd fiľtr p talem fractiōe violatur. Idem plerumq tenent DDres si oia 4or eius cornua fracta fuerint, esto etm aliàs sat amplu spatiu eet ad tenenda hostia simul cu calice, n itē si unu ttm aut alteru cornu frangeretur.

3o. Violatur altare fixu, si à stipite seu inferiori structura moveatur, attn si tota superior mensa altaris fixi una cu ara consecrata intra se clausa transferatur de uno loco in aliu tnc n amitteret consecraōē cu suarez docet Amicus loc: cit. An am altaria sic execrata, sicuti et ea quæ nqm consecrata fuerant consecren, l. reconsecren, p hoc, qd sacerdos sive bona sive mala fide super eo celebret, aliqi dixerunt qd sic, sd longe communior et probabilior negat, qm consecraōe est actus ordinis Epalis, qi p hoc n exercetur, qd in ipso sive bonâ sive malâ fide celebretur. Disputat etm Sylvester an liceat celebrare in altari portatli ex duobus lapidibus insertis duobus lignis invicē colligatis

adinstar libri qd claudi et aperiri sit, ut in uno lapide hostia in altero calix colloceq. et Rdet Amicq negtive qa sic recederq à gni Eclia qsuetdne, et sane videq in tali casu idem accidere, ac si idem sacerdos in eodm sacrificio de uno altari in qo qsecravit corpq, accederet ad alteru altare in qo qsecraret sangine qa 2plx ille lapis in qorum uno ponerq hostia in altero vinu eqvalet 2plici altari, hoc am facere n licet, siqdt altare sgficat crucem, Dnq am sacrificatq e in una Cruce, qvenit go et ipsu imolari in uno lapide qoq. At hoc dubiu tm e speculativu in praxi talix duplx lapis n qsecrabi.

245. Tertiu requisitu e Altarq ornatq et ad hunc necessaria st mappa triplex l. saltm duplicata, quaru superior tegat tota super-

ficiē altaris itē crux, lux et missale
nec n antipendiu, hoc postremū tn arbitror
potiꝰ reqiri ꝓpt ornatū, qm ex precepto
dt tn si aliunde ornatū n sit respondre
colori officiū: cætera am sub præcepto vi-
deṇ reqiri, et qidem mapam sup altare
arbitror saltm unā ee necessariā sub mor-
tali extra necessitem extremā tū ꝓpt scan-
dalū ex huiꝰ defectu, tū qia defacto
ista ē ois Ecliæ ꝯsuetdo, duplicatam
verò n ē necessariā nisi sub veniali; eoqd
ex eiꝰ defectu n oriaṇ scandalū aliunde
etm ꝙ suprema mapa videaṇ altare in
publico satis ornatū, qia tn rubricæ tres
mapas petunt l. saltm duplicatā n erit
excusandꝰ à veniali, qi unā ttm sumit ex-
tra necessitē, eo qd sine caā faciat ꝯtra
Rubricas. vide in Rubricis Missalis §. 20.
Dnt am mapæ istæ ee albæ maximè superior,
et qidem ex lino, canapi, aut gossipio, n
lana aut serico, tn sm qd defluit ex utraq;

parte et in fronte sus antipendio st
e holoserica, l. etm auro distincta, ex
superficie altaris am dt ee linea.
Crux reqrir sm quniore DD. ttm sublari,
et qidem sm plerosq, et relinquenda in altari
etm qndo venerabla e expositu qd etm
fieri qsulo, qia rubrica nulla faciunt
excepttoem, tn n damno praxin nre
patriæ ubi exposito venerabili Crux
sponi, maxime si in ipsa S. Hostia crucis
signu prostaret. Notant am Dres n
inrec, an in cruce pendeat crucifixus l.
n qia rubricæ ttm loquuntur de cruce,
imo putant aliqi sufficere imagine B. Virg:
sedentis ante cruce, n tn imagine Chri de-
ferentis cruce ad monte calvariæ, qia hic
crux n pon ut adoranda, nec præsentatur
in ea Chrs ut crucifixus sed crucifigendus:
Nec etm inre ut dicit Amicus loc: cit.

ex qacq. mat crux illa sit sive picta sive sculpta, nec dt ee necessrio benedicta, qmvis peculiaris eius benedictio assignetur in Pontificali, similiter mappa altaris n' dbt ee necessrio benedicta, qmvis in rubrica missali hoc requiratur, hoc enim requiri [illegible] qmiam, ut post Sylvestrum docet Amicus loc. cit. Et omnino [illegible] e ut tum crux tum illa mappa benedicantur.

Requiri etiam lumen ardens cereum et duplex, sed tn Sacerdos in necessitate etiam uti lucerna ex oleo, candelas vero ex Sevo n' admittit Suarez, sed Amicus et Tamburinus hoc licitum dicunt in necessitate; sacrificare sine omni lumine ex gravissima e mortale, eo qd apud nullas gentes unqm licitum fuerit sine igne sacrificare. Requiri etiam missale et dt illud continere saltem totum Canonē et licet aliquis sciret memoriter totam missam dbt tn librum hre praesente, et qida putant sub mortali, qida sub veniali, sed qia leve periculum

abee haud est, ideo ad minus est veniale.
Sunt et alia altaris ornamenta ut Reliquiae
lumen ad Sanctum, sed haec sub peccato
non praecipiunt, et haec de ornatu Altaris.
246. 4tum quod requiritur, sunt S. Vasa Altaris, quae sunt
sequentia: Calix, patena, corporale, palla,
purificatorium, et velum supra calicem.
Sine calice, patena, aut corporali sacrificare
secundum omnes est mortale, et similiter sine palla, pu-
rificatorio, aut velo, quibusdam dicitur mortale,
tamen de velo arbitror non esse nisi veniale.
Sunt etiam qui tantum sub veniali requirunt palla
aut purificatorium, quorum sententiam arbitror
probabilem, alteram tamen dico tutiorem; Ratio est,
quia etsi in dictum defectum contingat quaedam
deflexio à consuetudine et rubricis maximè si
desit palla, tamen non videtur haec deflexio esse gra-
vis, maximè cum purificatorii mentio in pon-
tificali non fiat, velum autem videtur tantum propter
maiorem honestatem requiri, rubrica verò palla

usu quomodo videantur tantum loqui ex sup-
posito quod adsit, adeoque tantum esse directivas
quid faciendum sit, proin praefatum defectum
non esse mortale, sed tantum veniale valde pro-
babile est. Debet autem calix esse ex auro
vel argento vel ad minimum stanno, sub stanno
aliqui comprehendunt plumbum sed aliqui negant, non
autem ex aere, cupro, vel aurichalcho, quia
haec suâ aerugine facile provocant nau-
seam, vel etiam vomitum, nec ex vitro propter peri-
culum fractionis, nec ex ligno, quia sanguinem
imbibit, omnia haec habentur in Canone Ut Calix
de Consecr: d. 1. ubi dicitur: Ut Calix Domini cum pa-
tena si non ex auro omnino ex argento fiat, si
quis autem tam pauper est, saltem vel stanneum
calicem habeat; de aere aut aurichalcho non
fiat calix quia ob vini virtute aeruginem
parit, nullus autem in ligneo aut vitreo calice presumat
quae tamen intelligenda sunt de cuppa non de pede
calicis, qui ex quacumque materia fieri potest ex-
cepto vitro, quia ratio non militat pro pede,

qā vitreg ps parite facile frangi.

247. Dictu de cupro l. auri. alicho intelligi sic, nisi ab intra inaurez; si qo inaurez, admitti pt etm ex dicta maa cuppa, qa tus rao data n amplig militat, et hoc praxi uro prie multis locis e recepta; qd si cuppa sit argentea l. stannea n reqiris inauros ut itera germania praxis docet. Id qd dictu de calice, etm intelligi de patena: ut ex cit: Can: pt. Non tn e necessrium qd si calix sit aureg etm aurea sit patena, s calici aureo pt licitè inservire patena stannea; ex alia am maa calicē aut patenā hre videz sine dubio mortale: qā in re gravma e S. Canonibg ctriu.

Execrantz calix et patena, qæ sub gravi pcto dnt ee ab Epo, Abbate infulato l. alio privilegiu hnte cscrato, nec fiunt cscrata p solu usu ut supra dictu de Altari, execrantz ingm p notabilem fractioe, qndo nec calix sangine nec patena cscrata hostia cpere valet, ite ut dicit Amicg loc. cit: p sacrilegā ffumani sangiris aut seminis

191

effusioe, n̄ am̄ ꝗ propter nimiū usū neꝗ attriõe auri q̄ deauran, q̄a reliqa pars manet ꝯsecrata, an am̄ exciren ꝗ nova deaurãoe, aliqi ãffirmant, alii negant, et placet negativa. sicut em̄ ꝗ lotem corporale et purificatoriū n̄ execran, quę tn̄ lotio deauraõi planē similis vide, ita neꝗ deauraõe calix aut patena, tulig tn̄ sic distge: ut si cupa sit cuprea ꝗ nova deauraõe viole, adeoq de novo sit ꝯsecrandus calix n̄ am̄ si cupa sit argentea, Rõ e, q̄a cuprea cupa aliter uti n̄ licet nisi deaurata fuerit, unde ubi nova eius e deaurao e novlt novus calix, qd n̄ valet de calice argenteo l. stanneo, qi sive deauratus fuerit sive n̄, tn̄ licitus e, et ꝯsecraõe retinet. Hoc de his.

De aliis ~~co~~ ut corporali, palla et purificatorio, nota qd deant ee de lino, canapi aut gossipio, saltm ex ea pte qa calice tangunt nulla tn̄ lex prohibet qin in extremitatibus suis sint auro intexta &c.

248. 5.to requisita sunt vestimenta sacerdotalia quae in quovis sacrificio sunt sequentia: Amictus seu humerale, alba seu tunica, cingulum, manipulus, stola, planeta seu casula. Inter quae humerale et alba ex iure tradito non scripto debent confici ex lino canapi, gossipio, quamvis etiam auro vel serico maxime in extremitatibus possint ornari. Cingulum potest constare ex quavis materia ad cingendum apta: similiter casulae, stola, manipulo nulla materia est determinata modo sit apta ad munus sacerdotis, debent tamen ex decentia haec tria esse eiusdem coloris. Debent praefatae vestes omnes etiam cingulum esse benedictae ab Episcopo vel Abbate infulato, quae benedictio perditur quando ita franguntur et lacerantur ut pristinam formam notabiliter perdant, nec amplius adhiberi possint ad usum, ad quem Ecclesiae benedictione fuerant destinatae, hinc infertur, quod si ex una alba unum aut alterum humerale conficiatur, item si albae nova manica assuatur oporteat novam adhiberi

192

benedictioe, neq; hæ vestes benedicun; solo usu sicut in scli de calice dictu e. Dnt etm hæ vestes ee mundæ, ita ut mortalitr peccet qj celebrat in valde imundis, nisi forte in casu magnæ necessitatis. Cunitr teneq sine alba, stola, et Casula etm divisim sumptis sacrificare ee mortale, qd etm aliqj de aliis vestib; dicunt, s alii mitiq iudicant, ttm ee veniale seclusso qtemptu n uti humerali, cingulo l. manipulo, tn excipiunt humerale respu eoru qj eo caput suu tegunt, ut Franciscan et Capu: respu quoru defectus humeralis putant mortle qum sic poet oriri grave scandalu, s hoc n placet, sequereq cn qd etm mortale eet, si illd n supra caput ponere, etmsi alias se illo induisset, e etm utriqq eadm rao; potiq excipere manipulu qum e insigne ppriu maioris ordinis, et hinc sedulo adhibenda e. Tutior etm sentia e dicens: has vestes sicut et pallas purificatoria et corpolia postqm secl ad sacrificium

inserviebant, ampliq ad usq prophanos adhibenda n ee, qa sm Regulã 5. Juris in 6. Sed DEO dicate, n e ad usq phanos transferenda, sunt tn alii dicentes eo qd hæ vestes p notblem fracturã benedictiõe suam amittant, eas ad usq phanos sine pctõ assumi pos, sequereste qd raabiliq tibi videq. Nota etm qd de Ciborio an deat necessio ee conservatum DDni alii negant, alii affirmant, Tu sequre affirmativã, qa et specialis eiq benedictio in Pontfcali hr, et eadm ras eiq cu patena ee videq; cetera de vestibq passim reperire e. S.2. de Cæremoniis an et qmdo obligent nec n de defectibus supplendis.

Sect: II.

De Cæremoniis, an et quomodo obligent, nec ñ defectib Supplendis.

249. Quoniam in hoc sacrmo totu myster im nra salutis comprendq ut ait S. Th. in 3. p. q. 83. a. 4. ideo præ

cæteris sacrum cum maiori solennitate peragi;
consistitq[ue] hæc solennitas in variis cæremoniis
quæ in missa exhibentur, quarum significatio et expli-
catio eleganter traditur ab eodem S. D. loc. cit.
Nobis hic specialiter videndum est, an et quomodo Cæ-
remoniæ obligent, petitur autem Cæremoniarum obligatio
ex rubricis quæ sunt quædam manuductio circa ea
quæ in missa dicenda vel facienda sunt rubro
colore scribi solita: Inter quas quidem aliæ
sunt præceptivæ, et hæ ex genere suo obligant
sub mortali, vel quia ex positivo Dei vel Ecclesiæ
præcepto pullulant, vel quia ex legitima consuetudine
ubique in Ecclesia introductæ sunt; Aliæ rubricæ
sunt tantum directivæ, quæ ex genere suo
tantum dirigunt sacerdotem in iis circa quæ
nullum extat grave præceptum et ideo hæ
sub mortali non obligant, sed tantum sub veniali;
Cæremoniæ aliæ sunt verbales, aliæ reales,
reales sunt diversi ritus actionibus externis
exercendi, verbales verò sunt certa verba ore
proferenda, utræque sunt vel directivæ vel præceptivæ,

et ut dixi praeceptivae obligant sub mortali,
directivae sub veniali, sed tamen etiam in prae-
ceptivis dari parvitas materiae, ut sit
veniale, quod fieri et quandoque ~~ex~~ inadverten-
tia. Difficultas est, quaenam sint prae-
ceptivae, quae directivae.

250. Certum est quod omnes illas rubricas esse
praeceptivas ubi apponitur hoc voce: gra-
vissime, quod fit septies. 1° si sacerdos ~~Ltr-~~
~~t~~ Latinus conficeret in fermentato 2° si in vino
corrupto aut sine aqua naturali. 3° si
~~forma~~ consecrationis addat aut demat aliquid. 4°
si celebret irretitus censura vel irregula-
ritate. 5° si non sumat integra sacramenta. 6°
si celebret in peccato mortali hac copia confes-
sarii. 7° si non hac copia confessarii cele-
bret sine necessitate aut sine praevia contritione.
Quicumque ergo aliquid faciens quod omnes sonat
mortaliter: similiter passim conveniunt Doctores
mortaliter delinquere illum qui ~~tempore ad dt~~
extra necessitatem aut privilegium celebrat

loco ac tempore ndto, qi omittit duplicē elevaōe elevaōē, fractioēq aut illiq cū sanguine mixtioē ꝓ Epla, Evnglio, oraōes integras in Canone, nd am qi unū aut alterū ttm vbū extra fra ꝯsecraōis omittit, ut nd nemo nisi scrupulose sensit, nā hoc em levitas maā excusat. Simlr etm mortlr peccat, qi celebrat nd ieiunq, qi tot coremonias omittit, l. imuttat ut mortlr iudicari pit novū ritū inducere qam qi praescripti ē in missali, qi omittit coremoniam etm levem ex ꝯtemptu legis, nd am qui coremoniā putat ee rē parvi momti. Similitr etm peccat, qi missā inchoat praevidens se unā aut plures ex coremoniis praeceptivis nd pōe observare qi maā fram inttioē dtas vestes et filia nd adhibet qa oia ex dictis st manifesta: pariter mortle videq nulla dicere oraōe ante Eplā, aut nullā secretā post offertorium aut nullā

Postquam̄ de, solu' introitu omittere,
Item advertenter omittere illud: Suscipe
S. Trinitas ante: orate fratres hoc enim
oia notabilis pars actionis sacrificii vi-
detur, sicut etiam omittere praefaoe.
An verò etiam mortale sit omittere psalm
lavabo, l. oraoe: Deus qui humanae substaae;
ipsa reali caeremoniâ exhibitâ non credo,
quod si verò ipsa etiam actioe advertenter o-
mitteret, non arbitror quod à mortali ex-
cusandus esset, cum ipsa actio praecepta absque
dubio sit.
251. Directivae caeremoniae et solum sub veniali
obligantes sunt illae, quae tantum instruunt
de modo agendi, et hujusmodi indicant ru-
bricae inclinaoes, genuflexiones, elevaoes
oculorum, efformaois crucium, variais pro-
faoes, et oraoes infra actionem; Unde
seclusso contemptu genuflexioe aut oculum
elevaoe, inclinaoe crucis efformaoem
omittere aut non auipere profaoe conveniente

festo, l. n variare oraões infra actioem
erit ttm veniale: Idem dic de omissione
sequentiae, gradualis, tractus, commemoraois
alicuius, et gloria, et Credo, quae venialia
ttm sunt, l. quia in ipsis e parvitas maê, l. quia
sunt ttm mobilia et quaedam accidia ad ordi-
nariam actioē, unde n quotidie dicuntur, sicut
gloria et credo et sequentia.
Circa defectus in missa occurrentes multa 252.
dici poent, sed cum pleraque in missali explicata
habeant, statim post rubricas n opus e ea hic
inseri, generalr tn dicendum e defectum esentlem
quoque meliori qt mdo, suppleri dre, et similr
accidtlis defectus emendari dt, si et qtm
fieri pt, Unum ttm hic notandum, scilt, quod
etsi sm rubricas Missalis si post sumptioē
S. corporis advertens aquam pro vino posita
fuisse iubeat itere et hostiam et vinum ponere
et utrumque consecrare, tn usus obtinuit, qui etiam
ibidem à rubricis videtur approbari, ut ttm de
novo vinum cum aqua mixtioe ponat et facta
mentali oblatioe incipiat ~~ko ad~~ simili mdo

addendo tn Chry Dng n' ex necessite, sed maiori securite sptr sentia Scoti de centlibq fra dicendo: Chry Dng sili mdo et tunc gserare facta sine aliu repe-titione statim sacrm sumat hoc em-quenientiq e' ad vitanda scandala. Cætera facile in missali intelligunt. S. 3. Resolutiones quaedam in superioribus requisitum.

Sect: III.

Resolutiones quædā adhuc requisitæ.

253. Quæres 1.° in qo loco sit celebrandu?

R. + se logendo sub gravi ee vetitum celebrare in altero loco qm sacro seu Eccliæ; ita htr in Can: sicut, et Can: Nullq de Consecr: d. 1. Item ex Trid: sess: 22. in de-cret: de observandis in Celebr: missæ. Neq solu sub pcto mortali, sed etm sub poena sus-pensionis l. degradationis hoc prohibetur, quæ poena tn e' stm ferendæ sentiæ. Ubi tn adverte

t locum sacrum non tantum intelligi Ecclia conse-
crata et benedicta, sed etiam oratorium pu-
blicum et ad divinum cultum deputatum, ut habetur
Can: Missarum solennia de Con: d. 1. Item
oratorium privatum et nota quod Epis et reli-
giosis etiam post Con: Trid: licitum est ex pri-
vilegio Fribus Dominicanis et Fratribus minoribus
item Patribus S. Jesu cum hoc religiosi
Benedictini propter communicationem privilegiorum com-
municant licitum est celebrare non solum in
oratorio privato sed etiam in loco profano
et honesto omni tamen modo cavendum est, ne
missa in cameris seu cubiculo ubi uxorati
dormiunt, celebretur. Dixi etiam per se
loquendo excipiuntur enim casus sequentes: 1mo si
habeat privilegium aut dispensationem, 2o si longum
iter agendum est per loca infidelium. 3o si
Ecclia non capiat populi confluxum v.g. in
dedicatione publica supplicatione etc. 4o si
in bello missa pro exercitu sit dicenda
5o si Ecclia diruta fuerit. 6. si diu

navigandum, et nullum sit periculum sanguinis, multi enim docent quod ubi periculum sanguinis vacabiliter timetur, in navi missam celebrare non licet, in his casibus licet sub dio celebrare, modo adsint alia ad celebrandum requisita, idque sine facultate et consensu Episcopi ut graviter habet autores.

254. Quaeres 2°. An quo liceat celebrare in omni Ecclesia? R. si non sit interdicta aut polluta quaeris Dum. Hac difficultate iterum considerandum est quomodo Ecclesia polluatur. Polluitur autem quinque modis 1°. per homicidium voluntarium in ipsa Ecclesia non autem in tecto, turri, l. ~~adiacentibus~~ aedibus quibusquis perpetratum. 2°. per violentam, et mortaliter illicitam sanguinis humani effusionem ex notabili percussione in templo passive facta provenientem. Et nota quod dixi passive, etiamsi enim aliquis stans in Ecclesia alterum foras occideret, aut lethaliter cum effusione sanguinis violaret, tamen Ecclesia non polluerit. Requiritur enim

ut mors l. vulnq in ipsa Eclia fiat: alias Eclia n polluq, et qide ipsa mors l. vulnq dt ee inflictu ex actioe mortlts peccaminosa; alias Eclia n polluig. Vide Repertoriu morale R.P. Octavii Mariæ ab interrogatioe 387. 3.° p illicita et NB. notoria seminis hni effusioe intra Ecliā factā, et nota qd additur e illicitā, et addit P. Octavig Maria mortlts: ngo pollui Eclia p actg conjugal exercitiu, qia n e mortlts illicitu, attn aliunde improbu e hunc actu in Eclia exerceri. 4.° p sepultura hæreticū aut infideliu, aut noiati excomicatorum. 5.° per destructioe murū Ecliæ ex maiori pte ubi tn altare n violaq; violaq tn altare sicu p alias memoratas Eclia polluoes: sic pollutæ Ecliæ si consecratæ fuerint p se loquendo à solis Epis reconciliari pnt, si verò tm benedictæ fuerint pont etm ab Abbatibg

imo sem aliquos à simplici prius sacerdote reconciliari.

255. Quaeres 3° Quonam tempore sit celebrandum. R. ex quibus supra loquendo non esse licitum extra diem nativitatis Dni celebrare missam nisi ab aurora usque ad meridiem tempus inter auroram et meridiem non esse sumendum mathematicè sed moraliter, unde auroram adeo intelligi quamprimum dies sit id est aer aliqualiter illuminari videtur, esto sit hora aut plus ante solis ortum. unde dicit P. Gotefridus Gürtz ... non peccaturum sacerdotem nec venialiter quidem, si duabus circiter horis ante solis ortum maximè tempore hyemis aut paulo post meridiem celebrat, idem ait, licere ex causa rationabili v.g. ad satisfaciendum praecepto Ecclesiae de audienda missa etiam circa 2dam aut 3am pomeridianam celebrare dummodo absit

scandale. Item licere etiam ad pro-
videndum infirmum statim post mediam
noctem celebrare. Item ex singulari
privilegio Patres Benedictinos ex raabli
causa statim post mediam noctem posse
missam audire, et duabus et tribus post
meridiem finire. Et nota quia qui se
loquendo ante auroram celebrare a Dribus
qunitr dij mortale.
Quaeres 4°. Quoties in uno die licitum 256.
sit celebrare? R: quod per se tantum unam
Missam liceat de die celebrare, valde
enim felix est ait Bonfer, qui unam missam
quotidie digne celebrat. Excipiuntur tamen
varii casus 1° natalis Dni, ubi cuique
sacerdoti ieiuno liceat ter celebrare,
non tamen placeat, si ter non celebrat. 2° quando
moribundo est praebendum viaticum, nec hostia
consecrata adest, ubi etiam non ieiune potest 2a
missam celebrare. 3° si quis habet plures
parochias, nec commode alternare potest, tunc

prit ut licita tn. Epi bis, terve cele-
brare eodm die, s purificaoe sumere
n. dt, ne ieiuniu violet nisi in ulti-
ma missa. 4°. si superveniat inexpecta-
ta supplicao aut Rex, prnps, Epps petens
sacru, ubi si purificaoe n sumpsisti,
pris iterato celebrare. 5.to si subito
contingeret aliqem sepelire, et mos
haberet sepeliren cu missa, ubi si
purificaoe sacerdos n sumpsit prit
iterato missa inchoare. 6°. ob bene-
dictioe nuptiaru magnatu. 7° in regioib9
ubi e penuria sacerdotib9. sed adverte,
qd in solo casu 2° liceat etm n ieiu-
ne 2°. celebrare, in aliis n.

257. Quares 5.to An et qndo liceat missa ab-
l. interrumpere l. coepta de novo inchoare, et an sacerdos teneq sacrificare.
R. Notari à Dribq sequentes casq. 1. si
in ipso sacrificio ante gsecraoe defectq

G.B. HOFBIBLIOTHEK KARLSRUHE